

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA EKONOMICKÁ
FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Veřejnosprávní kontrola v podmínkách obce
Public Administrative Control in Terms of the Municipality

Student: Kristýna Langmannová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Iveta Vrabková, Ph.D.

Ostrava 2015

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Kristýna Langmannová**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **6202R055 Veřejná ekonomika a správa**
Téma: **Veřejnosprávní kontrola v podmínkách obce**
Public Administrative Control in Terms of the Municipality

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Funkce a organizace kontroly ve veřejné správě
3. Postavení veřejnosprávní kontroly v kontrolním systému obce
4. Zhodnocení výkonu veřejnosprávní kontroly v obci
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HENDRYCH, Dušan. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 232 s. ISBN 978-80-7357-458-1.

NEMEC, J., F. OCHRANA, J. PAVEL a T. ŠAGAT. *Kontrola ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 160 s. ISBN 978-80-7357-558-8.

PRŮCHA, Petr. *Místní správa*. Brno: Muni Press, 2011. 276 s. ISBN 978-80-210-5590-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Iveta Vrabková, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 07.05.2015

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 07. 05. 2015

.....*Buškina Langmavová*.....

OBSAH

1	ÚVOD	6
2	FUNKCE A ORGANIZACE KONTROLY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	7
2.1	ORGANIZACE A ÚKOLY VEŘEJNÉ SPRÁVY	7
2.1.1	Institucionální pojetí veřejné správy a organizační principy	7
2.1.2	Materiální pojetí veřejné správy	9
2.1.3	Systémy veřejné správy	10
2.2	ORGANIZACE KONTROLY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	11
2.2.1	Typy kontrol	12
2.2.2	Profesionální a laická kontrola	15
2.3	ÚKOLY KONTROLY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	16
2.3.1	Funkce kontroly	16
2.3.2	Cíle (úkoly) kontroly	16
3	POSTAVENÍ VEŘEJNOSPRÁVNÍ KONTROLY V KONTROLNÍM SYSTÉMU OBCE	18
3.1	OBEC V ČESKÉ REPUBLICE.....	18
3.2	FINANČNÍ KONTROLA	22
3.3	VEŘEJNOSPRÁVNÍ KONTROLA	23
3.3.1	Působnost územně samosprávného celku – obce	23
3.3.2	Veřejnosprávní kontrola z časového pohledu.....	24
3.3.3	Postupy uplatňované při veřejnosprávní kontrole	25
3.4	VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM	27
4	ZHODNOCENÍ VÝKONU VEŘEJNOSPRÁVNÍ KONTROLY V PODMÍNKÁCH OBCE RAPOTÍN.....	29
4.1	OBEC RAPOTÍN	29
4.1.1	Základní informace	29
4.1.2	Orgány obce Rapotín	31
4.1.3	Struktura rozpočtu obce Rapotín za rok 2014	32
4.1.4	Spolky a sdružení obce Rapotín	33

4.2	VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM OBCE RAPOTÍN	34
4.2.1	Organizační zabezpečení veřejnosprávní kontroly	34
4.2.2	Parametry veřejnosprávní kontroly	35
4.2.3	Zásady prováděné kontrolní činnosti	36
4.2.4	Dokumenty vnitřního kontrolního systému obce Rapotín	37
4.2.5	Řídící kontrola obce Rapotín	38
4.3	VNITŘNÍ METODIKY OBCE RAPOTÍN PRO POSKYTNUTÍ PŘÍSPĚVKU	40
4.4	VÝKON VEŘEJNOSPRÁVNÍ KONTROLY OBCE RAPOTÍN ZA OBDOBÍ 2012 – 2014	43
4.4.1	Předběžná řídící kontrola obce Rapotín	43
4.4.2	Průběžná řídící kontrola obce Rapotín v roce 2012	43
4.4.3	Následná řídící kontrola obce Rapotín v roce 2013	45
4.4.4	Následná řídící kontrola obce Rapotín v roce 2014	48
4.5	ZHODNOCENÍ VEŘEJNOPRÁVNÍCH KONTROL OBCE RAPOTÍN V LETECH 2012 – 2014 ..	53
4.5.1	Zhodnocení období 2012	53
4.5.2	Zhodnocení za rok 2013	54
4.5.3	Zhodnocení za rok 2014	54
4.5.4	Přezkoumání dodržení plánu činnosti kontrolního výboru za rok 2014	55
4.6	NÁVRH ZLEPŠENÍ PROCESU VEŘEJNOSPRÁVNÍ KONTROLY	56
5	ZÁVĚR	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	64
	SEZNAM OBRÁZKŮ	65
	SEZNAM TABULEK	66
	SEZNAM PŘÍLOH	68

1 ÚVOD

Obec představuje základní jednotku veřejné správy a současně základní územně samosprávné společenství občanů. Obec je ve smyslu práva veřejnosprávní korporaci, která má vlastní majetek. V právních vztazích tedy obec vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, a to jak v rámci samostatné, tak přenesené působnosti. V tomto smyslu je požadováno hospodárné, efektivní a účelné hospodaření s veřejnými prostředky, které musí být ověřováno prostřednictvím legitimních kontrolních mechanismů.

Předmětem bakalářské práce je výkon veřejnosprávní kontroly v podmínkách obce Rapotín.

Cílem bakalářské práce je zhodnocení a organizace výkonu veřejnosprávní kontroly v podmínkách obce Rapotín za období 2012 – 2014.

Bakalářská práce hodnotí realizaci veřejnosprávní kontroly dle vybraných parametrů, kterými jsou objekt veřejnosprávní kontroly, předmět veřejnosprávní kontroly, věcný obsah veřejnosprávní kontroly a výsledky veřejnosprávní kontroly.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. První kapitola je věnována úvodu. Druhá kapitola pojednává o funkci a organizaci veřejné správy. Třetí kapitola se zabývá postavením veřejnosprávní kontroly v kontrolním systému obce. V praktické části se čtvrtá kapitola zabývá problematikou veřejnosprávní kontroly a jejím zhodnocením v dané obci Rapotín a následně v páté kapitole závěru, shrnutí celé problematiky veřejnosprávní kontroly v podmínkách obce.

Zpracování bakalářské práce se opírá jak o odbornou literaturu, předmětnou legislativu, o interní dokumenty obce Rapotín, tj. Přehledy přijatých usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Rapotín, Pravidla pro poskytování příspěvků na podporu rozvoje sportovní, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu z rozpočtu obce Rapotín, Zprávy o poskytnutých neinvestičních dotacích z prostředků obce Rapotín pro daný rok, Plány vnitřních kontrol a Plány činností kontrolního výboru pro daný rok, Zápis a zprávy kontrolních výborů.

2 FUNKCE A ORGANIZACE KONTROLY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Kontrola je chápána jako činitel rovnováhy mezi stavem skutečným a žádoucím a navíc jako snaha o zlepšení kvality řízení orgánu veřejné správy a funkce kontroly samotné.

Kontrola ve veřejné správě je součástí řídicích procesů. Prostřednictvím zpětné vazby zjišťuje, zda jsou dosahovány a jak jsou dosahovány stanovené cíle veřejné správy.¹ Znamená kontrolu jak v režimu výkonu státní správy, tak územní samosprávy, a tedy i kontrolu veřejných rozpočtů v zájmu veřejném a v zájmu občana. Proto např. vypracovaná závěrečná zpráva o přezkoumání hospodaření obce či kraje je především určena zastupitelstvu, voleným zástupcům občanů. Cílem této formy kontroly je informovat obecní či krajské zastupitelstvo a jeho prostřednictvím občany o úrovni hospodaření s obecním majetkem, finanční situaci obce a plnění rozpočtu obce. Občany neboli veřejnost zajímá, zda obec či kraj vynakládá veřejné prostředky, prostředky daňových poplatníků hospodárně, efektivně a účelně.²

2.1 Organizace a úkoly veřejné správy

2.1.1 Institucionální pojetí veřejné správy a organizační principy

Institucionálním pojetím ve veřejné správě se rozumí soustava subjektů a vykonavatelů a jejich strukturu neboli trvalý společenský jev. Dle formálního pojetí jde o činnost institucí označených jako správní úřady s pravomocí řešit veřejné úkoly, nejsou-li přikázány parlamentu nebo soudům. Jinak řečeno, jde o soustavu správních úřadů, orgánů územní či zájmové samosprávy a jiných vykonavatelů veřejné správy, jako určité činnosti.³

Organizační principy jsou velmi významné pro výstavbu veřejné správy. Jde o doporučení pro funkční i institucionální utváření organizace, založená na úspěšných i ověřených postupech organizování jak ve veřejné správě, tak i ve správě soukromé. Jsou často označovány jako pravidla, zásady, měřítko či cíle, jež by se měly při výstavbě veřejné správy sledovat.

Původ již zmíněných organizačních principů se většinou spojuje s formálními teoriemi organizace, které jsou spojeny s byrokratickým modelem Maxe Webera, Frederika Taylora,

¹ NEMEC, J., OCHRANA, F., PAVEL, J., ŠAGÁT, V., *Kontrola ve veřejné správě*, 2010. s. 9-10.

² NOVÁKOVÁ, I., VELÍŠKOVÁ, A., *Finanční kontrola ve veřejné správě v dotazech a odpovědích*, 2005. s. 9.

³ SPRÁVNÍ PRÁVO – OBECNÁ ČÁST. ORGANIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY. [online]

a také Leonarda D. White, Luthera H. Gulick a Lyndalla Urwick. Jejich sedm principů – plánování, organizování, zaměstnávání, řízení, koordinování, vykazování, rozpočtování.⁴

Základní pilíře výstavby vytvářejí sobě odpovídající **protikladné principy**, kterými jsou územní a věcný, koncentrace a dekoncentrace, centralizace a decentralizace, volební a jmenovací, kolegiální a monokratický.

- a) **Princip územní a věcný.** **Územní princip** spočívá v určení hranic konkrétního území, na kterém bude působnost a pravomoc vykonávána. Na základě daného principu je vymezena místní působnost obcí a krajů, které na svěřeném území vykonávají veřejnou správu a samosprávu. **Věcný princip** vymezuje působnost správního orgánu věcně, neboli podle vykonávaného úseku činnosti veřejné správy. Tento princip je spíše uplatňován ve státní správě.
- b) **Princip centralizace** spočívá v soustředění úkolů a funkcí do jediného, zpravidla nadřazeného orgánu nebo do rukou jedné osoby či úzké skupiny osob. Zamezuje tak možnosti existence správy oddělené od správy státu. **Decentralizace** je procesem delegace (přesunu) části výkonu na jiné subjekty než je stát. Je projevem principu subsidiarity (zásada o výkonu veřejné správy co nejbližše jejím adresátům) a také zřízení obecní a krajské samosprávy.

Od centralizace a decentralizace je nezbytné odlišovat koncentraci a dekoncentraci, i když spolu úzce souvisí.

- c) **Koncentrací veřejné správy** je míněno soustředění plnění jejich úkolů v rukou určitého orgánu v rámci jedné organizační struktury. **Dekoncentrace** je proces opačný, a to rozdělení úkolů v rámci jedné organizační struktury mezi více orgánů.

Příkladem **vertikální dekoncentrace** je vztah mezi úřady práce a ministerstvem práce a sociálních věcí a příkladem **horizontální dekoncentrace** je rozdělením působnosti na jednotlivá ministerstva. Z tohoto tedy vyplývá, že daný princip se týká výkonu státní správy a její hierarchie vztahů nadřízenosti a podřízenosti.

- d) **Kolegiální a monokratický přístup.** Tvorba vůle prostřednictvím více osob, které se formou hlasování usnášejí na rozhodnutí, je **principem kolegiálním**. Tento princip se projevuje spíše v samosprávě, kde se zohledňují různé zájmy. Takovým orgánem může

⁴ HENDRYCH, D., *Správní věda. Teorie veřejné správy*, 2007. s. 118.

být zastupitelstvo či rada obce nebo kraje. Naopak principem bližším státní správě a představující koncentraci rozhodovací pravomoci v rukou jediné osoby je **princip monokratický**. Daná osoba může přenést své pravomoci na podřízené, ale navenek je za činnost správního orgánu zodpovědná sama.

- e) **Volební a jmenovací princip** uvádí způsob, jakým jsou obsazovány funkce ve veřejné správě. Pro **volební princip** je typický pro ustanovování orgánů samosprávy a podstatou je stanovení dle vůle většiny. Například volba členů obecního či krajského zastupitelstva. Pro státní správu je příznačný **jmenovací princip**, který je projevem vůle monokratického orgánu jmenovat do funkce konkrétní osobu.⁵

2.1.2 Materiální pojetí veřejné správy

Veřejné správě je přikládán dvojí význam, a to buď pod tímto označením rozumíme daný druh činnosti – spravování, nebo organizační jednotku – útvar, úřad. V prvním případě jde o správu **materiální** a ve druhém o správu **formální**.

Z materiálního hlediska je veřejná správa činností státních či jiných orgánů veřejné moci nebo subjektů, jímž byl výkon veřejné správy propůjčen, a to za účelem plnění určených úkolů, označovaných jako – veřejné. Je vymezována negativně a pozitivně.

Pozitivní úkoly jsou ty, které má veřejná správa zabezpečovat. V této souvislosti je podstatné stanovení poměru působnosti mezi danými subjekty (státní úřady a jiná státní zařízení, orgány samosprávné či subjekty soukromoprávní), jako jedné z důležitých výpovědí o míře centralizace a decentralizace veřejné moci ve státě. Ovšem základní problém spočívá v tom, že formy a objem správní činnosti se mění podle úkolů, které se veřejné správě přisuzují nejen v různých typech státu, ale i v historickém kontextu.

Negativní vymezení – veřejná správa je souhrnem činností, jež nelze kvalifikovat jako soudní ani jako zákonodárné. Svůj původ má v nepřesvědčivých pokusech definovat veřejnou správu pozitivně.⁶

⁵ MV ČR. VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY – KOMPETENCE, ODPOVĚDNOST. [online]

⁶ HENDRYCH, D., *Správní věda. Teorie veřejné správy*, 2007. s. 11, 12.

2.1.3 Systémy veřejné správy

V moderní demokratické společnosti se vytvořil systém veřejné správy, jež má dvě členící se větve, větev státní správy a větev samosprávy.

Samospráva je způsobem řízení daného celku, kdy subjekt o některých svých záležitostech rozhoduje sám autonomním způsobem. Výhodou samosprávy je blízkost k spravovanému subjektu než vnější a centrální řízení. Proto by měla být při zabezpečování lokálních nebo zájmově vymezených záležitostí efektivnější a levnější.

- **Územní samospráva** – jde o prostorově vymezený funkční celek, ve kterém lze samostatně rozhodovat o svých záležitostech. V České republice jde o **obce**, jako základní územní samosprávné celky a **kraje** jako vyšší územní samosprávné celky.

Jejich právo na samosprávu je zakotveno v Ústavě. Samosprávné celky vytvářejí vlastní orgány, jejichž prostřednictvím je výkon samosprávy realizován. Lze vydávat podzákonné právní předpisy.

Za autonomní se označuje forma rozsáhlé samosprávy, kdy unitární (jednotný) stát poskytuje daným územím široké právo na samostatné rozhodování o vlastních záležitostech včetně zákonodárné kompetence. Federací je složený stát, kdy určité území ve státě je již státem a nejde o územní samosprávu.

- **Zájmová samospráva** – právo na samostatné rozhodování je možné svěřit i subjektům, jež mají určitý společný zájem – profesní či zájmová samospráva.

Příkladem profesní samosprávy jsou – Česká komora architektů, Exekutorská komora, Česká advokátní komora, Notářská komora České republiky aj.

Příkladem zájmové samosprávy je – školní samospráva (žáci a jejich rodiče), samospráva veřejných vysokých škol (členové akademické obce).⁷

Státní správa se vyznačuje hierarchickým uspořádáním, tj. vztahy nadřízenosti a podřízenosti a jde o činnost státu vykonávanou přímo státními orgány nebo jinými orgány, na které byl výkon státní správy v určitém rozsahu delegován.

⁷ HENDRYCH, D., *Správní věda. Teorie správní vědy*, 2007. s. 148, 149, 157.

Státní správa je vykonávána těmito orgány:

- územní orgány státní správy – liší se tím, že mají pouze místní působnost,
- ústřední orgány státní správy – jednotlivá ministerstva, která mají celostátní působnost,
- ostatní státní orgány – státní fondy aj.,
- jiné k tomu oprávněné subjekty – veřejná stráž aj.⁸

2.2 Organizace kontroly ve veřejné správě

Manažeři veřejné správy každodenně provádějí úkony – rozhodovací procesy, neboli stojí před volbou, jak dosáhnout vytyčeného cíle. Představují roli řídicího prvku, který stanovuje podmínky a organizuje činnosti s ohledem na daný objekt a formuje cíl. Plnění cíle je nutné průběžně sledovat. Účinek z realizované skutečnosti nebo cíle je rozložena v čase, kdy k jeho dosažení je zapotřebí vzácných tzv. omezených zdrojů. V souhrnu vše vytváří potřebu kontroly.⁹

Správním orgánem místně a věcně příslušným k provedení kontroly v závislosti na kontrolované působnosti, jež je svěřena orgánu obce nebo také orgánům městských obvodů a městských částí územně členěných statutárních měst, definujeme tzv. **kontrolní orgán** (MF ČR, SK, ÚSC)¹⁰.

Naproti tomu **kontrolovaným orgánem** se rozumí orgán obce, městského obvodu, či městské části územně členěného statutárního města, kterému je svěřen výkon přenesené či samostatné působnosti.¹¹

K dalším pojmům v oblasti kontroly ve veřejné správě patří pojem **kontrolující**, kterým je zaměstnanec kraje zařazený do krajského úřadu, provádějící kontrolu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí. Dle § 129a odst. 3 lze kontrolující osobu také definovat jako fyzickou osobu pověřenou výkonem kontroly v písemném pověření.¹²

⁸ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V., *Organizace veřejné správy II.*, s. 19.

⁹ NEMEC, J., OCHRANA, F., PAVEL, J., ŠAGÁT, V., *Kontrola ve veřejné správě*, 2010. s. 9,10.

¹⁰ MF ČR = Ministerstvo financí ČR, SK = správci kapitol, ÚSC = územně samosprávné celky

¹¹ ŠEMORA, V., *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy - komentář, judikatura a odkazy na související právní předpisy*, 2007. s. 60.

¹² ŠEMORA, V., *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy - komentář, judikatura a odkazy na související právní předpisy*, 2007. s. 62.

Naproti tomu **kontrolovanou osobou** je orgán veřejné správy uvedený v písmenu §2a a fyzická či právnická osoba, která je žadatelem o veřejnou finanční podporu nebo je jejím příjemcem. Kontrolovanou osobou je taktéž osoba zahraniční právnická nebo fyzická osoba, pokud na území České republiky podniká a je příjemcem veřejné finanční podpory.¹³

2.2.1 Typy kontrol

Kontrolu lze rozlišovat podle nejrůznějších kritérií. Kritéria, která mají nejen obecnou platnost, ale i bezprostřední vztah k veřejnému sektoru. Druhy kontrol taktéž vyjadřují vztahy mezi subjektem a objektem kontroly.

Všeobecně se kontrola ve veřejné správě člení zejména dle:

Subjektu kontroly. Jde o kontrolu individuální, vykonávanou jedním subjektem kontroly a o kontrolu koordinovanou, jež je vykonávána více subjekty.

Objektu kontroly (vnitřní a vnější kontrola). **Vnitřní kontrolu** realizuje ten subjekt kontroly, který je součástí kontrolovaného systému, naproti tomu **vnější kontrola** se vyznačuje neexistencí vztahu podřízenosti a nadřízenosti, ani jiným řídicím vztahem nebo usměrňováním činnosti kontrolované osoby. Kontrola vykonávána kontrolním orgánem u jím nezaložených, jemu nepodřízených ani nezřízených právnických osob a organizačních jednotek.¹⁴

Systému kontroly na preventivní, plánovanou a operativní až každodenní.¹⁵

Odvětvových kontrolních systémů. Kontrolní systém v odvětví zdravotnictví (Český inspektorát lázní a zřídel, hlavní hygienik ČR), odvětví dopravy (Drážní inspekce, Drážní úřad aj.), odvětví školství (ČŠI¹⁶, senáty vysokých škol) a kontrolní systém odvětví veřejné správy (finanční kontrola ve veřejné správě).

Vertikální a horizontální kontroly, a to ve smyslu základních povinností každého vedoucího podle již výše uvedené zásady „*kdo řídí, kontroluje*“. **Horizontální kontrola**, jinak řečeno

¹³ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)

¹⁴ REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol., *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru*, 2003. s. 27.

¹⁵ PRŮCHA, P., SKUPOVÁ, S., SEDLÁČEK, S., KADEČKA, S., *Jak řídit kraj, město a obec: Rukověť územní samosprávy*, 2002. s. 101.

¹⁶ ČŠI = Česká školská inspekce

porovnávací kontrola, je realizována mezi pracovníky a pracovními kolektivy a to na stejném stupni řízení.

Časového vztahu kontroly a kontrolované činnosti. Kontrola **předběžná**, která je realizována před rozhodnutím v době, kdy ještě lze vyloučit nedostatky, **průběžná**, jež je zaměřena na současnost a parciální zásahy dle charakteru zjištěných odchylek, dále kontrola **následná** kontrolující opatření uložená komplexními a tematickými kontrolami, **soustavná** neboli nepřetržitá, která je využívána v případě velkého počtu pracovníků a nese tak sebou vysoké náklady. Kontrola občasná je realizována nepravidelně, a to například při předávání funkcí, majetku apod.

Vztahu kontroly k podstatě věci (kontrola formální a neformální). **Formální kontrola** je především zaměřena na formální náležitosti jevů, jako je podpisové oprávnění ve vztahu k delegované pravomoci pracovníka, číselné správnosti aj. **Neformální kontrola** je vázána na věcnou správnost, hospodárnost či účelnost jednotlivých operací.

Způsobu vyjadřování jevů a procesů. Slovní (verbální) kontrola, hmotná (naturální) kontrola a hodnotová neboli finanční kontrola.

Veřejná kontrola představuje specifický druh kontroly, jejímž charakteristickým znakem je její realizace ve veřejném zájmu.

Výkonu kontroly z pohledu hierarchické úrovně uspořádání státu lze členit kontrolu na státní kontrolu¹⁷, krajskou kontrolu¹⁸ a obecnou kontrolu^{19 20}.

Důležitost kontroly veřejné správy spočívá nejen v zaměření záruk zákonitosti, ale i dodržování účelnosti a hospodárnosti ve veřejné správě. Jak uvádí P. Průcha²¹ „*Při celkovém pohledu na systém kontroly veřejné správy je tedy nutno rozlišit*“:

- 1) **Správní kontrola (dozor)** – kontrolujícími subjekty jsou orgány veřejné správy, kdy v rámci kontroly lze rozlišovat:

¹⁷ Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).

¹⁸ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích v platném znění.

¹⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění.

²⁰ REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol., *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru*, 2003. s. 28.

²¹ PRŮCHA, P., *Místní správa*, 2011. s. 193.

- kontrolu ve vztazích hierarchické nadřízenosti a podřízenosti, zaměřenou na činnost správních orgánů, a to včetně kontroly, jež je prováděna uvnitř jednotlivých orgánů veřejné správy,
- kontrolu zaměřenou na plnění povinností subjektů správního práva, stojící mimo dané hierarchické vztahy veřejné správy.

Jde o kontrolu prováděnou prostřednictvím správních úřadů či orgánů jako vykonavatelů veřejné správy. Správní činnost je vázaná k nepodřízeným subjektům, u kterých se pozoruje chování a porovnává se s chováním stanoveným právním předpisem či dalšími pravidly stanovenými jako chování žádoucí.

Správní dozor je vykonáván správními úřady či orgány územní samosprávy, a to v rámci své působnosti jako činnost doplňující či výlučnou.

Správní dozor jako činnost výlučnou provádějí např. správní úřady označované jako inspekce (Česká inspekce životního prostředí, Česká zemědělská a potravinářská inspekce, Státní energetická inspekce aj.), Úřad bezpečnosti práce a orgány zřízené k tomuto účelu.

Správní dozor jako činnost doplňkovou provádějí např. ministerstva či odborné územní správní úřady.²²

2) **Interní kontrola** – pokud je kontrola veřejné správy prováděna i v rámci samostatné organizační soustavy výkonné moci, je označována jako interní kontrola.

Je výrazem hierarchické struktury, kdy vyšší orgán či úřad kontroluje činnosti orgánů nebo úřadů nižších. Lze interní kontrolu v daném případě označovat jako služební dozor.

3) **Vnější kontrola** – orgány veřejné správy a stejně tak jejich činnost je kontrolována jinými subjekty než orgány veřejné správy.

S přihlédnutím ke konkrétním subjektům kontroly místní správy a postavení těchto subjektů lze rozlišovat v systému:²³

- kontrola vykonávána zastupitelskými orgány,
- kontrola vykonávána správními orgány,
- kontrola vykonávána na základě podání občanů,

²² HENDRYCH, D., *Správní věda. Teorie veřejné správy*, (2007, s. 177)

²³ V odborné literatuře se lze setkat i s odlišnými typy členění kontroly veřejné správy – srov. např. HENDRYCH, D., *Správní věda. Teorie veřejné správy*, 2009. s. 232.

- kontrola vykonávána soudy,
- kontrola vykonávána Nejvyšším kontrolním úřadem,

Kontrola vykonávána ve spojení s institutem Veřejného ochránce práv.²⁴

2.2.2 Profesionální a laická kontrola

Veřejnou kontrolu je také zapotřebí cílevědomě organizovat. Ti, kteří vykonávají činnost podléhající veřejné kontrole, jsou zákonem vázáni vytvářet předpoklady, zvláště v podobě zpřístupnění informací na všech důležitých úrovních, počínaje obcemi a konče např. parlamentem.

Tato povinnost se týká jak institucí veřejné správy, tak všech institucí veřejného sektoru, čerpajících finanční prostředky z veřejných rozpočtů, například zdravotnické, kulturní a sociální instituce zřizované státem, kraji nebo obcemi, veřejné vysoké školy aj.

V tomto případě existuje problém dělby mezi kontrolou profesionální a kontrolou občanskou (laickou).

Občanská kontrola je prováděna občansky a to z povinnosti či práva provádět ji buď svou účastí na zasedání zastupitelstva kraje či obce nebo prostřednictvím zástupců ve volených orgánech. Mohou volně využívat informace²⁵, podávat interpelace, zúčastňovat se veřejně organizovaných anket. Občanská kontrola je zaměřena na takové činnosti ve veřejné správě, které je občan – laik schopen posoudit. Poznatky jsou pak předány orgánům, které jsou kontrolou pověřeny profesionálně.

Profesionální kontrolu provádějí odborné kontrolní orgány (Nejvyšší kontrolní úřad, Veřejný ochránce práv, Česká školní inspekce aj.). Kontrola je prováděna jednak ze zákona, jednak z podnětů občanské kontroly, a také ze své vlastní iniciativy. Výsledky kontroly jsou povinně zveřejňovány.

Při kombinaci občanské a laické kontroly dochází ke snižování úskalí obou typů kontrol tehdy, je-li dosaženo daného stavu:

- profesionální kontrola je pod kontrolou samosprávných orgánů,
- laická kontrola podceňuje, dává impuls profesionální kontrole,

²⁴ PRŮCHA, P., *Místní správa*, 2011. s. 194.

²⁵ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

- výsledky profesionální kontroly jsou zveřejňovány. Zásadně rozhodující význam v daném kontrolním procesu má etické chování masmédií,
- respektuje se poslání, pravomoc a zodpovědnost kontrolních orgánů, jež vytvářejí strukturu kontrolního systému.²⁶

2.3 Úkoly kontroly ve veřejné správě

Potřeba kontroly vyplývá z vědomí, že výkon státní správy a stejně tak způsob nakládání s finančními prostředky daňových poplatníků má být následně veřejně kontrolován. Dosavadní kontrolní činnost provází několik nedostatků:

- kontrolní orgány nepracují se spolehlivou zpravodajskou základnou. Kontrola má převážně administrativní charakter,
- kontroly se vyznačují formálností, nedostatečným rozlišením zásadního a méně podstatného,
- jsou preferovány spíše represivní prvky na úkor poradenské činnosti.

2.3.1 Funkce kontroly

Všeobecně jsou funkce kontroly označovány jako poznávací, zajišťovací, porovnávací a funkce hodnotící či nápravná.

Kontrolou je zajišťováno nakolik odpovídá existující stav tomu, co mělo být nebo být má, zjišťují se příčiny nesplnění daných povinností, ze zjištěného stavu se vyvozují závěry a stanovují se příslušná opatření. Kontrola musí být systematická, to je předpoklad k tomu, že například příliš častou a nekoordinovanou kontrolou není narušen určitý chod kontrolovaných činností a plnění daných povinností.²⁷

2.3.2 Cíle (úkoly) kontroly

Hlavními úkoly kontroly je prověřovat a kontrolovat:

- hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy,

²⁶ REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol., *Jak řídit kraj, město a obec: Rukověť územní samosprávy*, 2002. s. 101, 102.

²⁷ KONTROLA VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ. [online] Dostupné z: <http://seminar.pise.cz/3-kapitola-3-kontrola-ve-verejne-sprave.html>

- spolehlivé a včasné informování vedoucích orgánů veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích a o jejich průkazném účetním zpracování za účelem účinného usměrňování činností orgánů veřejné správy v souladu s danými úkoly,
- dodržování právních předpisů a opatření přijatých orgány veřejné správy v mezích těchto předpisů a to při hospodaření s veřejnými prostředky k zabezpečení daných úkolů těmito orgány,
- zajištění ochrany veřejných prostředků proti nesrovnalostem, rizikům či jiným nedostatkům způsobeným především porušením právních předpisů, nehospodárným, neefektivním a neúčelným nakládáním s veřejnými prostředky nebo trestnou činností.²⁸

²⁸ NOVÁKOVÁ, I., VELÍŠKOVÁ, A., *Finanční kontrola ve veřejné správě v dotazech a odpovědích*, 2005. s. 85.

3 POSTAVENÍ VEŘEJNOSPRAVNÍ KONTROLY V KONTROLNÍM SYSTÉMU OBCE

3.1 Obec v České republice

*„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“*²⁹ Dle Českého statistického úřadu bylo v České republice k 31. prosinci 2014 celkem 6 253 obcí.³⁰

Postavení obcí – obce jako základní územní jednotky osídlení jsou současně základními jednotkami systému místní správy, kdy jako její představitelé a nositelé vystupují hlavně v postavení samosprávných subjektů.

Samosprávné postavení obcí – jako veřejnoprávních korporací (vzniká ze zákona a má svoji právní subjektivitu) územní samosprávy se v naší historii datuje již od roku 1849. Nově koncipované postavení obcí v systému místní správy, nová organizace orgánů obcí, jejich postavení, vnitřní uspořádání a vzájemné vztahy si vyžádaly novou místní úpravu, jež není obsažena v příslušných dokumentech.

Současným východiskem místní správy ústavní zákon č. **1/1993 Sb.**, Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů, zákon č. **128/2000 Sb.**, o obcích v platném znění a Evropská charta místní samosprávy, jež pro Českou republiku vstoupila v platnost 1. září 1999.

Ústavní koncepce vychází z toho, že obec je základem místní samosprávy, přičemž se obce mohou sdružovat k zabezpečení věcí společného zájmu. Obec je dle Ústavy pojata jako samosprávné společenství občanů s postavením právnické osoby a vlastním majetkem.

Působnost obce – obec je při výkonu místní správy povolána k plnění úkolů, jež jsou vymezeny rámcem tzv. působností obce. Jde o právně vymezený okruh společenských vztahů, předmět, obsah i rozsah činností, ve kterých obec realizuje svou pravomoc. Pravomocí se rozumí souhrn oprávnění, jimiž je obec vybavena a také právních povinností, které jsou obci uloženy k plnění úkolů obce.

²⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění

³⁰ Český statistický úřad. Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů – počet obcí. [online]

Z postavení obcí jako subjektů místní samosprávy vyplývá, že jejich hlavním úkolem je realizovat úkoly v **samostatné působnosti**, tedy v oblasti vlastní obecní samosprávy. Výkon samostatné působnosti by v praxi měl představovat představující náplň činnosti orgánů obce.

Právní úprava postavení obce do jejich samostatné působnosti svěřuje zabezpečování hospodářského, kulturního a sociálního rozvoje příslušných územních obvodů, tvorbu a ochranu zdravého životního prostředí a uspokojování potřeb občanů. Toto obec zabezpečuje zejména tím, že samostatně hospodář se svým majetkem, zakládá a zřizuje organizace a zařízení, případně je také ruší. Zřizovat a spravovat zdravotnická, kulturní a sportovní zařízení, ústavy sociální péče a další zařízení sloužící k uspokojování potřeb občanů, zřizovat střední školy, základní umělecké školy a jazykové školy a zajišťovat jejich činnost.

Působnost obce realizují orgány obce, až na případy, které jsou řešeny místním referendem. Nejvyšším samosprávným referendem a zastupitelským sborem obce je **obecní zastupitelstvo**, od kterého se odvozují další orgány obce.³¹

Zastupitelstvo obce je složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet na každé volební období stanoví v souladu s tímto zákonem zastupitelstvo obce nejpozději do 85 dnů předem dnem voleb do zastupitelstev v obcích.³²

Při stanovení počtu členů zastupitelstva se přihlíží k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Počet členů, který má být zvolen se oznamuje na úřední desce obecního úřadu, a to nejpozději do 2 dnů od jeho stanovení.

Obecní zastupitelstvo vykonává **pravomoci** v oblasti samostatné působnosti obce, může si vyhradit rozhodování i o dalších věcech samostatné působnosti obce, jež jsou zákonem svěřeny jiným orgánům obce. Dle zákona o obcích (§ 84 odst. 2), je zastupitelstvu obce vyhrazeno schvalovat rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k závěrečnému dni, zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy, zřizovat a rušit **příspěvkové organizace a organizační složky obce** a schvalovat jejich zřizovací listiny, zřizovat obecní policii, aj.

Zasedání obecního zastupitelstva jsou veřejná. Schází se dle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce.

³¹ PRŮCHA, P., *Místní správa: vybrané otázky*, 1991. s 13-20.

³² Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích v platném znění*

Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor:

Finanční výbor – provádí kontrolu hospodaření s majetkem, a také s finančními prostředky obce a plní další úkoly, jimiž byl pověřen zastupitelstvem obce.

Kontrolní výbor – jeho úkolem je kontrola plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, pokud je zřízena, dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další úkoly, jimiž byl pověřen zastupitelstvem obce.

Následně o provedené kontrole pořídí zápis, který obsahuje vše, co bylo kontrolováno, jaké nedostatky byly zjištěny a dále návrhy, které by tyto nedostatky odstranily. Zápis je podepisován členem výboru, který kontrolu prováděl a zaměstnancem, jehož činnosti se kontrola týkala. Zápis je předložen zastupitelstvu obce, k němuž je připojeno vyjádření orgánu, případně zaměstnanců, jejichž činnosti se kontrola týkala.

Rada obce – je výkonným orgánem v samostatné i přenesené působnosti obce. Je tvořena ze starosty, jeho zástupce či zástupců a dalších radních, kteří jsou voleni zastupitelstvem z řad jeho členů.

Počet členů je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 13 členů. Tento počet nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce se volí pouze tam, kde je počet členů zastupitelstva minimálně 15. V případě, že není rada obce zvolena, úkoly, které by jinak příslušely obecní radě, vykonává starosta.

V případě, kdy je starosta či místostarosta odvolán z funkce nebo se své funkce dobrovolně sám vzdal, přestává být členem rady obce.

Obecní rada se schází dle potřeby a zasedání obecní rady je neveřejné. Jejím úkolem je zajištění samosprávného chodu a rozvoje obce.³³

Rada obce zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány:

Komise – je výkonným orgánem, pokud jí byl po projednání s okresním úřadem svěřen výkon přenesené působnosti na daném úseku. Vždy se zřizuje finanční a kontrolní komise. Počet členů zákon nepředepisuje. Svá stanoviska a náměty předkládají komise radě obce, a také jí za svou činnost odpovídají. Komise se usnází většinou hlasů všech svých členů.

³³ PRŮCHA, P., *Místní správa: vybrané otázky*, 1991. s 20-21.

Starosta – je orgánem obce, který reprezentuje obec navenek a plní další úkoly stanovené na základě zákona o obcích (§52- 55, § 56 odst. 3). Je volen obecním zastupitelstvem a tomu je také starosta odpovědný.

Starosta svolává a řídí zasedání obecního zastupitelstva, podepisuje zápis o průběhu zasedání společně s ověřovateli, spolu se svým zástupcem či jiným radním podepisuje obecně závazné vyhlášky či jiná usnesení obecního zastupitelstva.

Starosta jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem. Jmenování a odvolání tajemníka obecního úřadu je bez souhlasu ředitele krajského úřadu neplatné.

Jestliže v dané obci není stanoven tajemník obecního úřadu, je starosta v postavení nadřízeného všech pracovníků obecního úřadu a dle zvláštních předpisů plní funkci vedoucího organizace.

Starosta odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za předešlý kalendářní rok.

Cílem přezkoumání je zkontrolovat, zda územní celek dodržel všechny právní předpisy, kterými je povinen se při svém hospodaření řídit. Tzn., že jde o kontrolu zákonnosti.

Do 30. června kalendářního roku je obec **povinna oznámit** (§ 4 odst. 1 zákona č. 420/2004 Sb.), **jakým způsobem se rozhodla zabezpečit přezkoumání svého hospodaření**. Mohou požádat o přezkoumání hospodaření příslušný přezkoumávající orgán nebo jej zadat auditorovi (auditorské společnosti).³⁴

Obecní úřad – je sídlem uvedených obecních orgánů a zastřešující složkou výkonu správy. Tvoří jej starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta.

Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu.

³⁴ Zákon č. 420/ 2004 Sb., *o přezkoumávání hospodaření územních samosprávních celků a dobrovolných svazků obcí (dále jen „zákon o přezkoumání“)*.

3.2 Finanční kontrola

Cílem finanční kontroly je zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem, dodržování právních odpisů a opatření při hospodaření s veřejnými prostředky, včasné a spolehlivé informování vedoucích orgánů veřejné správy o prováděných operacích, o nakládání s veřejnými prostředky a hospodárný, účelný a efektivní výkon veřejné správy.

Finanční kontrola, vykonávána dle zákona o finanční kontrole ve veřejné správě (§3 odst. 1), je součástí systému finančního řízení zabezpečujícího hospodaření s veřejnými prostředky.

Finanční kontrola vykonávaná je součástí systému finančního řízení zabezpečujícího hospodaření s veřejnými prostředky. Tvoří ji:

- systém finanční kontroly vykonávané kontrolními orgány podle (viz § 7 až 11 zákona o finanční kontrole ve veřejné správě) – veřejnosprávní kontrola;
- systém finanční kontroly vykonávané podle mezinárodních smluv podle (viz § 24 zákona o finanční kontrole ve veřejné správě);
- vnitřní kontrolní systém v orgánech veřejné správy podle (viz § 25 až 31 zákona o finanční kontrole ve veřejné správě).

Kontrolní metody a postupy používané obcí:

Při výkonu finanční kontroly jsou uplatňovány především **kontrolní postupy**:

- 1) **operační postupy**, které zabezpečují úplný a přesný průběh operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování. Zahrnují i kontrolní techniky při prověřování jejich dokumentace a sestavování účetních či jiných finančních a statistických výkazů, zpráv a hlášení,
- 2) **schvalovací postupy**, které zajišťují prověření podkladů připravovaných operací. Schvalovací postupy mohou v případě zjištění nedostatků pozastavit operace až do doby jejich odstranění,
- 3) **hodnotící postupy**, které zajišťují posouzení údajů o provedených operacích, jež jsou zavedeny v informačních systémech a jsou obsaženy v účetních či jiných finančních a statistických výkazech, zprávách a hlášení. Dále jejich porovnání se schválenými rozpočty a vyhodnocení jejich důsledků na celkové hospodaření,

- 4) **revizní postupy**, zajišťující prověření správnosti vybraných operací, jakož i revizní postupy k organizačně a funkčně nezávislému vyhodnocování přiměřenosti a účinnosti finančních kontrol zavedených v rámci systému řízení.

Kontrolní postupy a kontrolní metody rovněž zahrnují i auditní postupy a metody dle a k naplnění požadavků přímo použitelných předpisů Evropských společenství.³⁵

3.3 Veřejnosprávní kontrola

Veřejnosprávní kontrola je systémem finanční kontroly, která je vykonávána kontrolními orgány podle § 7 až § 23 zákona o finanční kontrole. Daný systém zahrnuje finanční kontrolu skutečností, které jsou rozhodné pro hospodaření s veřejnými prostředky, zejména při vynakládání veřejných výdajů včetně veřejné finanční podpory u kontrolovaných osob. Tyto skutečnosti jsou kontrolovány před poskytnutím prostředků a v průběhu jejich použití, včetně auditu podle přímo použitelných předpisů Evropských společenství.

Ze zákona vyplývá, že finanční kontrola je soustředěna na prostředky vynakládané z veřejných zdrojů (příjmy, věci i majetková práva) a to ve formě **vnitřního kontrolního systému** a klasické externí kontroly. Z působnosti zákona je vyloučena kontrola právnických osob, kdy obec plní funkci zakladatele, s výjimkou kontroly dotací, které daným právnickým osobám poskytla ze svého rozpočtu.

Výstupem veřejnosprávní kontroly je **zpráva o kontrole**. V případě zjištění nedostatků obsahuje zpráva též doporučení ke zdokonalení systému finanční kontroly.

Kontrolovaná osoba je povinna přijmout nápravná opatření k odstranění nedostatků bez zbytečného odkladu (§ 18). Nebudou-li tato opatření splněna ve stanovené lhůtě (kontrolním orgánem), může jim být kontrolním orgánem uložena pokuta až do výše 1 milionu Kč (§ 20).

3.3.1 Působnost územně samosprávného celku – obce

Veřejnosprávní kontrola je uskutečněna u subjektů vně organizace, kdy kontrolovanou osobou jsou v obecné rovině:

³⁵ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.

- 1) územně samosprávné celky (dále jen „obce“), kontrolují dle zákona o finanční kontrole ve veřejné správě hospodaření s veřejnými prostředky u **příspěvkových organizací** ve své působnosti.

Veřejnosprávní kontrola příspěvkových organizací je prováděna dle § 15, kde je vymezeno, že zřizovatel – obec, provádí pravidelnou, systematickou a úplnou kontrolu svého hospodaření a stejně tak hospodaření jím zřízenou a založenou právnickou osobou po celý rozpočtový rok. Předmětem kontroly mohou být veškeré prostředky příspěvkové organizace a to včetně prostředků poskytnutých z jiných rozpočtů.

- 2) Obce vykonávají veřejnosprávní kontrolu u **žadatelů** o veřejnou finanční podporu či u **příjemců** veřejné finanční podpory.
- 3) Obce jsou povinny vytvořit systém finanční kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, kterým zajistí finanční kontrolu svého hospodaření i hospodaření svých organizačních složek a příspěvkových organizací ve své působnosti. Dále je zajišťováno prověření přiměřenosti a účinnosti tohoto systému a pravidelně, nejméně jednou ročně, jeho hodnocení.³⁶

3.3.2 Veřejnosprávní kontrola z časového pohledu

Předběžná veřejnosprávní kontrola je prováděna před uskutečněním výdaje, kdy je zhodnocováno, zda žadatel splňuje předem stanovená kritéria a zda jsou předpoklady předložené žadatelem v souladu s právními předpisy. Veřejnou finanční podporou jsou myšleny dotace, dary či finanční příspěvky. Výsledkem je splnění požadavků a schválení podpory či schválení poskytnutí veřejné finanční podpory.

Průběžná veřejnosprávní kontrola je prováděna v průběhu realizace operace až do konečného vypořádání neboli vyúčtování poskytnuté podpory. Cílem je předcházení vzniku vážných nedostatků, nezákonného jednání a s tím spojenými negativními dopady na veřejné prostředky. Uplatňuje se především před vyplacením schválené veřejné finanční podpory a v případě zálohového vyplácení před vyplacením finanční podpory.

³⁶ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

Následná veřejnosprávní kontrola je vykonávána po vyúčtování operace a je vykonávána na místě.³⁷

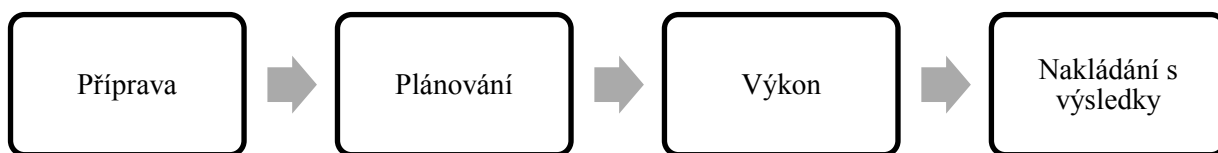
3.3.3 Postupy uplatňované při veřejnosprávní kontrole

Při **předběžné** veřejnosprávní kontrole a **průběžné** veřejnosprávní kontrole, kterou v rámci finančního řízení činnosti jiných orgánů veřejné správy zajišťují příslušné kontrolní orgány s odpovědností za státní rozpočet, Národní fond, kapitoly správního rozpočtu a rozpočty územních samosprávných celků prostřednictvím k tomu pověřených vedoucích pracovníků, se uplatňují obdobné kontrolní postupy.

Pověření pracovníci zajistí podklady pro rozhodování při řízení operací provedením předběžné veřejnosprávní kontroly či průběžné veřejnosprávní kontroly u kontrolované osoby na místě dle stanovených profesních pravidel.

Danou kontrolu, jejímž předmětem je zpravidla vyhodnocování a prověřování přiměřenosti a účinnosti systému finanční kontroly u kontrolovaných osob či prověření při vynakládání výdajů včetně veřejné finanční podpory následně po jejich použití kontrolovanými osobami, zajišťují kontrolní orgány prostřednictvím pověřených osob. Tyto kontrolní postupy jsou uspořádány do fází (viz obr. 3.1).

Obr. 3.1 Fáze kontrolních postupů

Zdroj: REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol., *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru*, 2003. s. 83.

Kontrolní postup **při přípravě veřejnosprávní kontroly** zahrnuje shromažďování a předběžné vyhodnocování informací, které se týkají:

- vnitřního systému řízení a kontroly u kontrolované osoby,
- určení kontrolované osoby,

³⁷ Proces provádění veřejnosprávních kontrol v podmínkách ÚSC. [online]

- zdrojů financování kontrolované osoby,
- právních předpisů, kterými je řízena činnost kontrolované osoby, jejích smluvních vztahů, informací obsažených v záznamech, účetních, finančních a statistických výkazech aj.,
- výsledků analýzy a vyhodnocení rizik, pojených s činností kontrolované osoby, a návrh konkrétních cílů veřejnosprávní kontroly,
- sestavení rámcového časového harmonogramu a odhadu personálního zajištění veřejnosprávní kontroly a to včetně případného zapojení přizvaných osob.

Kontrolní postup **při plánování veřejnosprávní kontroly** zahrnuje:

- výběr témat a návrh časového, materiálního, personálního a technického zabezpečení jejího výkonu,
- zpracování jejího programu na základě vyhodnocení informací, které byly shromážděny ve fázi přípravy,
- výběr kontrolních metod a jejich zpracování do revizních a hodnotících postupů dle jejího předmětu,
- schválení programu veřejnosprávní kontroly na místě včetně vystavení pověření pro osoby určené k jejímu výkonu.

Kontrolní postupy **při výkonu veřejnosprávní kontroly** u kontrolované osoby na místě zahrnují:

- organizační zajištění jejího výkonu na místě v účinnosti s kontrolovanou osobou,
- shromažďování a vyhodnocování dokladů o odchylkách v plnění povinností kontrolované osoby,
- realizaci kontrolních postupů dle schváleného programu,
- zpracování příslušné dokumentace
- pořízení protokolu z vykonané veřejnosprávní kontroly,
- seznámení kontrolované osoby obsahem protokolu včetně případného řízení o námitkách,
- sledování či prověření opatření k nápravě zjištěných nedostatků.³⁸

³⁸ REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol., *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru*, 2003. s. 84.

3.4 Vnitřní kontrolní systém

Obce mají povinnost zavést vnitřní kontrolní systém, provádět předběžnou a následnou kontrolu plánovaných a připravovaných operací.

Znamená souhrn postupů, mechanismů a opatření, které zajišťuje vedení organizace k dosažení stanovených cílů. Mezi jeho základní prvky je řazeno kontrolní prostředí, hodnocení rizik, informace, monitorování a kontrolní činnosti. Kontrolní mechanismy musí být zakotveny přímo do vnitřních předpisů, norem, směrnic, instrukcí a pracovních postupů.

Stručně řečeno, nastavení kontrolního systému je vymezeno souborem norem, kterými se orgán veřejné správy bude řídit v oblasti vynakládání **veřejných financí**.

U **příspěvkových organizací** zřízených územně samosprávnými celky je povinností vytvořit vlastní vnitřní kontrolní systém. Za vybudování odpovídají ředitelé daných příspěvkových organizací, jako orgány veřejné správy, neboť i příspěvkové organizace jsou orgány veřejné správy.³⁹

Vedoucí orgánu veřejné správy je v rámci své odpovědnosti povinen v tomto orgánu zavést a udržovat vnitřní kontrolní systém, který vytváří podmínky pro hospodárný, účelný a efektivní výkon veřejné správy, zahrnuje postupy pro včasné podávání informací příslušným úrovním řízení o výskytu závažných nedostatků a dále o přijímaných a plněných opatřeních k jejich nápravě a je způsobilý včas zajišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat finanční, provozní a právní a jiná rizika, která vznikají v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů veřejné správy.

Ke splnění těchto povinností vedoucí orgánů veřejné správy vymezí postavení i působnost organizačních složek územně samosprávných celků, organizačních úvarů, vedoucích a státních zaměstnanců tak, aby zajistil fungování řídicí kontroly a interního auditu. K tomu zejména zajistí, aby o všech operacích a kontrolách byl proveden záznam, vedena příslušná dokumentace, aj.

³⁹ NOVÁKOVÁ, I., VELÍŠKOVÁ, A., *Finanční kontrola ve veřejné správě v dotazech a odpovědích*, 2005. s. 12.

Vnitřní kontrolní systém se sestává z těchto částí:

Řídící kontrola - je nejdůležitější vnitroorganizační součástí systému finančního řízení. Z výše uvedeného důvodu je dále rozvedena podrobně až do konkrétních kroků a opatření. Dle § 26 a § 27 zákona o finanční kontrole je řídící kontrola členěna na předběžnou, průběžnou a následnou kontrolu.

Interní audit (vnitřní kontrola) - zprávy z vnitřních kontrol, provedených na základě schváleného plánu vnitřních kontrol nebo na základě úkolu daného radou obce respektive zastupitelstvem obce, jsou povinni jejich zpracovatelé předkládat starostovi obce a radě obce respektive zastupitelstvu obce, kteří následně zajišťují kontrolu, zda opatření uložená na základě zprávy z provedené kontroly jsou realizována a zda dochází ke zlepšení procesu řízení rizik v kontrolovaném subjektu.

Podstatou vnitřního kontrolního systému je vykonávat specializovanou kontrolu objektivně a nezávisle na ostatních zaměstnancích. Vnitřní kontrolou je rovněž zabezpečeno prověřování správnosti vybraných operací, tj. jejich soulad s právními předpisy při dosažení optimálního vztahu mezi její účelností, hospodárností a efektivností. Tzn., že je prováděna analýza, vyhodnocování a porovnávání informací a činnosti obce ve vztahu k požadavkům kladeným právními předpisy a k údajům obsaženým v účetních, finančních a statistických výkazech.⁴⁰

⁴⁰ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

4 ZHODNOCENÍ VÝKONU VEŘEJNOSPRAVNÍ KONTROLY V PODMÍNKÁCH OBCE RAPOTÍN

4.1 Obec Rapotín

Obec Rapotín leží v údolí řeky Desné, severovýchodně od okresního města Šumperk. Na severu je lemována malebným pohořím Jeseníku.

Osm kilometrů dlouhá obec se rozkládá od města Šumperk až po Losinský zámek. Na východní straně ji od obce Víkřovice a Petrova nad Desnou odděluje řeka Desná a na západní straně kopcovitý terén Hanušovické vrchoviny s kopci Městské skály s nadmořskou výškou 675 m a Bukovický kopec 641 m. Střední nadmořská výška obce je 345 m. Obec Rapotín protíná státní silnice směřující do města Ostrava a města Jeseník.

Obec Rapotín zahrnuje sídlo Nové Domky s převládajícím rekreačním charakterem. V obci je vybudována plná občanská vybavenost a infrastruktura.

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1391. Pověst praví, že Rapotín založil markomanský uprchlík Reibod při stěhování národů. Ve skutečnosti založili Rapotín němečtí kolonisté ve 13. Století. Mezi vlastníky patřili postupně Čeněk z Lipé, pak Eberhard z Kunštátu, Beneš z Valdštejna, Bernard z Cimburku, Jan Tunkl ze Zábřeha a nakonec Jan starší ze Žerotína.

Důležitou událostí v historii obce bylo přemístění skláren z Anína u Koutů nad Desnou v roce 1829. Sklárnu koupil v roce 1857 vídeňský obchodník J. Schreiber, který ji výrazně rozšířil.

4.1.1 Základní informace

Obec Rapotín vznikla dle zákona č. 367/1990 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů dnem voleb do obecního zastupitelstva v roce 1990. Stav obyvatel obce Rapotín je uveden v Tab. 4.1.

Obec Rapotín spadá do správního obvodu obce s rozšířenou působností města Šumperk. Je součástí Olomouckého kraje, okresu Šumperk a regionu soudržnosti Střední Moravy.⁴¹

⁴¹ RAPOTÍN. Český statistický úřad. [online]

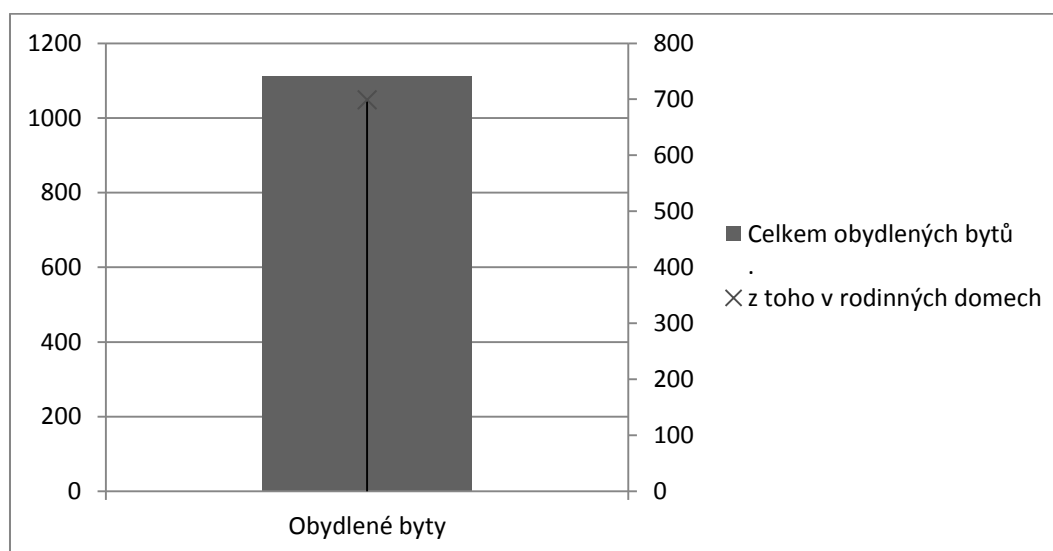
Tab. 4.1 Stav obyvatel obce Rapotín k 31. prosinci 2013

	Celkem	Ženy
Počet obyvatel:	3 238	1 625
z toho do 14 let	518	264

Zdroj: ČSÚ. ČÚZK. [online]. Vlastní úprava.

Dle údajů ze Sčítání lidu (ČSÚ, 2011) se v obci Rapotín nachází celkem 697 domů z toho bytových domů celkem 642 a bytových domů pouze 44. Obydlených bytů bylo zjištěno 1 111 a z toho rodinných domů 699.

Obr. 4.1 Sčítání lidu – obydlené byty k 31. prosinci 2011

Zdroj: ČSÚ. ČÚZK. [online]. Vlastní úprava.

Ve výše uvedeném grafu (Obr. 4.1) lze z levé strany zpozorovat, že k 31. prosinci 2011 bylo zjištěno celkem 1 111 obydlených bytů a z pravé strany tabulky, kolik z toho počtu obydlených bytů bylo rodinných domů. Dle Českého statistického úřadu (ČSÚ, 2011) bylo zjištěno z celkového počtu obydlených bytů celkem 699 rodinných domů.

Do počtu domů jsou zahrnuty všechny domy určené k bydlení (obydlené i neobydlené), objekty s byty a ubytovací zařízení bez bytu, pokud slouží k dlouhodobému nebo trvalému ubytování. Patří sem rodinné domy, bytové domy, domov důchodců, provozní budovy s bytem (byty) apod.

Tab. 4.2 Vybavenost obce Rapotín

Vybavenost obce	
Kanalizace (ČOV)	✓
Veřejný vodovod	✓
Plynofikace	✓
Pošta	✓
Veřejná knihovna	✓
Lékárna	X
Zdravotnické zařízení	✓
Mateřská škola	✓
Základní škola	✓

Zdroj: ČSÚ. ČÚZK. [online]. Vlastní úprava.

Obec disponuje (Tab. 4.2) kanalizací, veřejným vodovodem i plynofikací.

Nachází se zde zdravotnické zařízení. Součástí lékařského domu Rapotín jsou lékařská zařízení: praktický lékař pro dospělé, praktický lékař pro děti a dorost, gynekologická ambulance, rehabilitace a ušní, nosní, krční.

Součástí nově vybudovaného kulturního domu je veřejná knihovna, jak pro mládež, tak pro dospělé.

V Rapotíně se také nachází Základní škola a Mateřská škola Údolí Desné, ve formě školské právnické osoby a dále i Česká pošta.

4.1.2 Orgány obce Rapotín

Orgány obce Rapotín jsou členěny na zastupitelstvo obce (15 členů), radu obce (5 členů), starostu, místostarostu a obecní úřad (12 zaměstnanců).

Zastupitelstvem byl zřízen finanční výbor (3 členové) a kontrolní výbor (3 členové). Rada obce zřídila sociální komisi (11 členů), redakční komisi (3 členové), kulturní komisi (4 členové), stavební, majetkoprávní a bytovou komisi (3 členové).

Organizační složkou obce je Komunikační a koordinační centrum Rapotín (dále jen „KKC“) – (3 zaměstnanci).

Rapotín je členem svazku obcí Údolí Desná.

4.1.3 Struktura rozpočtu obce Rapotín za rok 2014

Financování činnosti obce je řízeno finančním plánem neboli rozpočtem obce.

Musí být využíván účelně a hospodárně v souladu se zájmy a úkoly obce vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Vede evidenci svého majetku. Majetek obce musí být chráněn před poškozením, odcizením nebo zneužitím.

Rozpočet obce, rozpočtová opatření, rozpočty investic a rozpočtové výhledy lze nalézt na úřední desce, anebo v povinných informacích na stránkách obce Rapotín. Postup tvorby rozpočtu obce je předepsán zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Pro občana jsou klíčové zejména dva okamžiky:

- když je připraven, projednán a zveřejněn návrh rozpočtu na příští rok a zastupitelstvo ho má schválit,
- když je připraven a zveřejněn tzv. závěrečný účet za předchozí rok a zastupitelstvo ho má schválit.

Jak je uvedeno níže, příjmy jsou děleny na daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery (dotace).

Výdaje jsou rozlišovány dle druhu na:

- běžné výdaje – prostředky použité hlavně na každodenní provoz obce, v následujících letech už z nich nebude žádný (přímý) užitek;
- kapitálové výdaje – investice do majetku obce, z kterého bude resp. měl by být užitek i v následujících letech.

Dle účelu jsou výdaje rozlišeny na:

- služby pro obyvatelstvo,
- průmyslové a ostatní odvětví průmyslu,
- všeobecná veřejná správa,
- bezpečnost státu a ochrana,
- sociální věci a politika zaměstnanosti,
- zemědělství a lesní hospodářství.

Některé činnosti obce se týkají bezprostředně záležitostí obce (tzv. samostatná působnost). Jiné činnosti vykonává obec za stát (tzv. přenesená působnost). Další část rozpočtů jsou povinné výdaje, jejichž vynaložení je striktně předepsáno zákony a rozpočtem obce pouze

“protečou”. Například výdaje v sociální oblasti. Část činností obce musí zajistit ze zákona, například zajistit odvoz odpadu.⁴²

Tab. 4.3 Příjmy a výdaje obce Rapotín za rok 2014

Příjmy (v tis. Kč)		Výdaje (v tis. Kč)	
Daňové	50 151	Služby pro obyvatelstvo	42 665
Nedaňové	1 931	Průmyslová a ostatní odvětví průmyslu	11 931
Kapitálové	182	Všeobecná veřejná správa a průmysl	10 195
Přijaté transfery	16 719	Bezpečnost státu a ochrana	591
		Sociální věci a politika zaměstnanosti	215

Zdroj: OBEC RAPOTÍN. MF, Monitor [online zdroj]. Vlastní úprava.

Finanční ukazatelé - saldo příjmů a výdajů: příjmy (68 983 tis. Kč), výdaje (65 597 tis. Kč) = 3 385 tis. Kč

Hospodaření obce – náklady (62 631 tis. Kč), výnosy (81 788 tis. Kč) = výsledek hospodaření 19 157 tis. Kč.

4.1.4 Spolky a sdružení obce Rapotín

V obci Rapotín působí řada spolků a sdružení, a někteří z nich jsou rovněž příjemci dotací z rozpočtu obce Rapotín.

- Sbor dobrovolných hasičů Rapotín – členská základna - 50 členů SDH Rapotín. Z toho 26 hasičů ve věku nad 18 let a 24 mladých hasičů do 18 let;
- Rybáři Rapotín – členská základna - 10 členů, kteří mají k dispozici 4 rybníky o celkové ploše 1 ha;
- Český svaz chovatelů – 29 chovatelů, z toho 9 mladých chovatelů do 18 let;
- Základní organizace český zahrádkářský svaz – 30 členů z Rapotína, Petrova nad Desnou a Vikýřovic;
- Český svaz žen – členek 19, průměrný věk 72 let (v závislosti na aktivitách);
- Včelaři – v současné době 175 členů;

⁴² ROZPOČET OBCE. [online]

- Myslivecké sdružení Buková – v současné době 10 členů;
- Sdružení rodičů Údolí Desné;
- Chovatelé;
- Římskokatolická farnost Rapotín.

Sportovní skupiny – v obci Rapotín jsou sportovní kluby každoročně podporovány. Největší sportovní složkou je TJ Jiskra Rapotín, která sdružuje oddíl fotbalu, volejbalu a cvičení žen:

Cyklistický klub Buldoci Rapotín, TJ Jiskra Rapotín – oddíl kopané, TJ Jiskra Rapotín (cvičení žen), TJ Jiskra Rapotín – oddíl volejbalu, Sdružení Volejbálek ŽD, o. s.

4.2 Vnitřní kontrolní systém obce Rapotín

Rostoucí objem činností přináší větší rozsah a složitost organizačního uspořádání, a to vše staví před veřejný rozpočet obce Rapotín opakovaně požadavek na zavedení moderních způsobů finančního řízení a zvládání souvisejících rizik.

Potřeba kvalitního dobře organizovaného vnitřního kontrolního systému je tedy vyvolána zejména vnitřní potřebou každé jednotky.

4.2.1 Organizační zabezpečení veřejnosprávní kontroly

Veřejnosprávní kontrola neinvestičních dotací v obci Rapotín, je zabezpečována kontrolním výborem. Kontrolní výbor je dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích povinný zřizovat každý územně samosprávný celek. V obci Rapotín dosavadní funkce členů kontrolního výboru končí vždy ke dni voleb. Na ustavujícím zasedání nově zvoleného Zastupitelstva obce Rapotín, které probíhá ve velkém sále KKC Rapotín, je volena předsedkyně kontrolního výboru. Kontrolní výbor se za uplynulé období 2012 – 2014 sestával ze tří členů ve spolupráci s finanční referentkou, paní Ing. Blankou Jirouškovou.

Kontrola nesmí být prováděna zaměstnanci ani osobami jim blízkými, kteří mají ke kontrolovaným osobám právní nebo jiný vztah.

4.2.2 Parametry veřejnosprávní kontroly

Tab. 4.4 Parametry veřejnosprávní kontroly obce Rapotín

Parametry	Obsah
Objekt kontroly	Příjemci veřejné finanční podpory, spolky a sdružení
Předmět kontroly	Veřejná finanční podpora (neinvestiční dotace)
Věcný obsah kontroly	Vyúčtování schválné finanční podpory (doklady použitých prostředků – faktury přijaté, pokladní doklady, bankovní výpisy) účel schválné finanční podpory

Zdroj: Vlastní zpracování

Kontrolní výbor zabezpečuje kontrolu doložení využití neinvestiční dotace poskytnuté obcí Rapotín. Jelikož obec Rapotín nezřizuje příspěvkové organizace, je veřejná finanční podpora poskytována příjemcům veřejné finanční podpory nebo organizacím a spolkům, jež jsou v její působnosti či z okolních obcí a měst. Od letošního roku (2015) jsou pravidla zúžena na subjekty z Rapotína, nebo na ty, které v Rapotíně působí, tzn., mohou mít i sídlo mimo obec Rapotín, ale pokud pracují či organizují pro obec Rapotín, tak jim byl příspěvek poskytnut (Charita jezdí ošetřovat do domácností, Společnost postižených civilizačními chorobami má za členy občany Rapotína, Sociální služby poskytují pomoc občanům, Armáda spásy rozváží obědy občanům, PONTIS pořádá kurzy a přednášky především pro seniory Rapotína).

U příjemců veřejné finanční podpory je také kontrolováno správné zařazení do dané skupiny příjemců. Tj. v souladu s uzavřenými smlouvami o poskytnutí neinvestiční dotace prověřuje, zda byly dodrženy stanovené podmínky a postupy při uskutečňování, vypořádávání a vyúčtování schválených operací a zda bylo zejména příjemcem této dotace prokazatelně doloženo vyúčtování použití poskytnuté účelové neinvestiční dotace v daném roce nejpozději vždy do 31. ledna daného roku, případně do data uvedeného v uzavřené smlouvě.

Současně prověřuje úroveň evidence a ukládání uzavřených smluv na poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce včetně dokladů o řádném využití těchto dotací.

Mimo jiné jsou konkrétně kontrolovány uznatelné a neuznatelné náklady (z poskytnutých dokladů a faktur), které jsou použity příjemcem, zda příjemce řádně využil příspěvek k účelům vymezených ve smlouvě, či nikoliv, zda výdaje odpovídají skutečnostem, kontrola souladu s právními a jinými předpisy, aj.

Veřejná finanční podpora tj. obcí jmenované neinvestiční dotace, je poskytována k přímé podpoře sportovních, kulturních, spolkových aktivit a cestovního ruchu.

4.2.3 Zásady prováděné kontrolní činnosti

Při provádění kontrolní činnosti se výbor řídí danými zásadami. Tyto zásady se vztahují také na provádění kontrol u všech organizací zřízených a ovládaných obcí Rapotín.

Obec Rapotín vybírá na základě Plánu kontrolních činností pro daný rok či na základě nařízení vedení kontrolovaný subjekt.

Tento výběr je prováděn s předstihem, pro včasné oznámení záměru provedení veřejnosprávní kontroly kontrolovanému subjektu. V případě mimořádné kontroly se oznámení provádí až na místě při předání pověření k výkonu kontroly.

Předseda výboru předává členům kontrolní skupiny písemné pověření pro provedení kontroly. Pověření musí obsahovat:

- označení kontrolovaného orgánu a kontrolovaného subjektu,
- jména členů kontrolní skupiny, včetně určení vedoucího kontrolní skupiny,
- předmět kontroly a kontrolovaného období.

Ve lhůtě nejméně 7 dnů před zahájením kontroly předseda výboru nebo pověřený vedoucí kontrolní skupiny vyhotoví tzv. oznámení o provedení kontroly a zajistí zaslání tohoto oznámení kontrolovanému subjektu telefonicky, písemně nebo e-mailem. V Oznámení o provedení kontroly je vymezen předmět kontroly, definován seznam požadovaných dokladů a uvedeno datum zahájení kontroly.

Kontrola je zahájena kontrolní skupinou výboru u starosty města, v případě kontroly organizací zřízených nebo ovládaných městem u osoby, která stojí v čele této organizace (dále jen vedoucí organizace).

Kontrolní skupina informuje o předpokládaném časovém rozsahu kontroly.

Starosta města nebo vedoucí organizace určí osobu, která poskytne kontrolujícím součinnost při provádění kontroly (kontaktní osobu).

Z každé provedené kontroly je proveden zápis obsahující nejméně následující body:

- předmět kontroly, důvod kontroly, kontrolu provedli, datum (období) provedení, zjištění kontroly, návrhy na opatření, doporučení, datum vyhotovení, kdo zápis vyhotovil, podpisy kontrolujících osob a seznam případných příloh.

Zápis z provedené kontroly je předán vždy nejméně ve třech vyhotoveních místostarostovi, a to nejpozději do 14 dnů od ukončení kontroly. Jedno vyhotovení bude založeno v pořadači Vnitřní kontroly, jedno vyhotovení bude předáno příslušnému pracovníkovi Obecního úřadu, odpovědnému za kontrolovanou činnost, a jedno vyhotovení bude podkladem k projednání provedené kontroly na jednání Rady obce Rapotín a Zastupitelstva obce Rapotín.

Kontrolující seznámí starostu, v případě kontroly organizací zřízených nebo ovládaných městem vedoucího organizace, s obsahem zápisu z kontroly a předá mu stejnopis zápisu.

Seznámení se zápisem z kontroly a jeho převzetí potvrzuje starosta nebo vedoucí organizace podpisem zápisu.

V případě závažnějších a rozsáhlejších zjištění nedostatků je vhodné poslat kontrolovanému subjektu zápis předem, aby měl dostatek času pro seznámení se s jeho obsahem a opravu případných nejasností, nepřesností či chybných nálezů.

Přistoupení k výsledkům kontrolní činnosti Kontrolního výboru a postavení se situaci řeší dále Zastupitelstvo obce Rapotín. Výbor pouze seznamuje s výsledky zjištěnými svou činností, případně navrhuje opatření k nápravě, které zastupitelstvo obce může i nemusí využít.

Na základě zjištění nedostatků uvedených v zápise o kontrole provede kontrolní skupina následnou kontrolu, jejímž účelem je zjistit, zda a jakým způsobem byly zjištěné nedostatky odstraněny. Následně se pořídí zápis o následné kontrole, se kterým vedoucí kontrolní skupiny seznamuje kontrolovaný subjekt, ten zápis podepíše a tím stvrzuje jeho obsah a převzetí. Tento zápis je ponecháván u tajemníka výboru.

4.2.4 Dokumenty vnitřního kontrolního systému obce Rapotín

Na základě vyhlášky ministerstva financí č. 416/2004 Sb., již provádí zákon o finanční kontrole č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů byl v roce 2012 orgánem veřejné správy v podmínkách obce

Raportín schválen Kontrolní řád obce Rapotín, který je závazný pro všechny zaměstnance obce a organizačních složek.

Jedná se o vnitřní předpis, jimiž jsou upraveny zásady řízení finanční kontroly a základní pravidla provádění této kontroly. Vnitřní předpis, tj. směrnice k finanční kontrole obce, upravuje práva a povinnosti vedoucích zaměstnanců, jimi řízených organizačních složek a zaměstnanců pověřených kontrolní činností.

Jsou vymezeny přesné postupy a kontrolní metody upravené zákonem o finanční kontrole.

4.2.5 Řídící kontrola obce Rapotín

Zákonem určenými subjekty postupně zabezpečujícími řídicí kontrolu jsou:

Příkazce operace – tím je v obci starosta (rozhoduje o uskutečnění operace, uplatňuje zejména schvalovací postupy), místostarosta, vedoucí odboru, vedoucí organizační složky. Plně zodpovídá za to, že schvalované operace jsou nezbytné k zajištění chodu naší obce a jsou prováděny při dodržení požadavků kladených zákonem na efektivnost, účelnost, hospodárnost a za soulad schválených operací se schváleným rozpočtem obce a s příslušnými právními předpisy upravujícími danou oblast.

Správce rozpočtu – je v obci Rapotín zastoupen Rozpočtářem – ekonomem, či vedoucím organizační složky.

Hlavní účetní – pověřený zaměstnanec finančního odboru.

S ohledem na velikost obce a malou pravděpodobnost výskytu nepřiměřených rizik při hospodaření není sloučena funkce správce rozpočtu s hlavní účetní. Schvalovací postupy správce rozpočtu a hlavní účetní jsou vykonávány ve své návaznosti.

1) Předběžná řídicí kontrola

Jejím účelem je předcházení nedostatků oddělením pravomocí mezi tři hlavní činitele – příkazce operace, správce rozpočtu, hlavní účetní.

Před vznikem nároku na příjem: tzv. první („právní“) fáze předběžné kontroly. Tuto fázi zajišťuje příkazce operace ve své působnosti.

Po vzniku nároku na příjem: tzv. druhá („finanční“) fáze předběžné kontroly. Tuto fázi zajišťuje ve své působnosti příkazce operace. Svůj souhlas vyjádří podpisem na pokynu

k plnění příjmů - „likvidačním lístku“ a předá jej zpět s doklady o nároku hlavní účetní. Hlavní účetní prověří podpis příkazce. Předtím prověří správnost určení dlužníka, výši a splatnost vzniklého nároku a případné další skutečnosti a rizika. V případě svého souhlasu připojí svůj podpis na záznam, v případě zjištění nedostatků informuje příkazce operace.

Před vznikem závazku: tzv. první („právní“) fázi předběžné kontroly. Tuto kontrolu zajišťuje příkazce operace a správce rozpočtu. Příkazce operace ve své působnosti před vlastním vznikem závazku prověřuje dané skutečnosti. Provedení této fáze stvrzuje svým podpisem a uvedením data uskutečnění na smlouvě respektive objednávce.

Správce rozpočtu svým schvalovacím postupem prověřuje, zda připravovaná operace byla ověřena příkazcem, zda je operace v souladu se schválenými výdaji, zda odpovídá rozpočtovým pravidlům a zda byla operace prověřena ve vztahu k rozpočtovým rizikům. U výdajů před vznikem závazku správce rozpočtu rovněž kontroluje rozpočtovou skladbu vč. vazby na schválený rozpočet a závazné ukazatele pro příslušnou položku.

Výdaje, které jsou uskutečňovány na základě uzavřených smluv, se již nemusí dokládat záznamem o předběžné kontrole, neboť ta byla již provedena při uzavírání smluv. Obdobně při účtování (*daňových*) odpisů se tato operace v řadě interních dokladů dokládá pouze schváleným odpisovým plánem s podpisy oprávněných osob.

Po vzniku závazku: tzv. druhou („finanční“) fázi předběžné kontroly. Tuto fázi předběžné kontroly zajišťuje ve své kompetenci **příkazce operace a hlavní účetní**.

2) Průběžná a následná řídicí kontrola

Průběžná kontrola úplnosti a přesnosti průběhu operací se v obci zajišťuje operačními postupy. Je prováděna kontrola od vzniku závazku až do okamžiku jeho splnění, přičemž se kontrolují jednotlivé parametry plnění. Jsou tedy kontrolovány faktury přijaté, vydané, zálohy přijímané i vydávané a jejich soulad s dříve uzavřenými smlouvami.

Za pomoci hodnotících postupů se při průběžné kontrole rovněž porovnávají data získaná prostřednictvím informačního systému ve formě výkazů, hlášení a zpráv a tyto údaje se porovnávají s předem schválenými výdaji a příjmy. Z případně zjištěných rozdílů se vyvozují závěry a provádějí korekce hospodaření, aby rozpočet respektive plán byl v souladu se skutečností.

V obci prováděná **následná kontrola** představuje následné zpětné ověření vybraných operací provedené po jejich konečném vypořádání a vyúčtování. Následnou kontrolu v obci představuje rovněž zpracování účetních výkazů vč. požadovaných rozborů hospodaření. Cílem je ověřit, zda operace byly provedeny v souladu s předpisy, uzavřenými smlouvami, v částkách schválených rozpočtem, zda byly dosaženy plánované výnosy.

Následnou kontrolu provádějí zaměstnanci současně s kontrolou účetních dokladů a dále výběrovým způsobem kontrolní orgány při **veřejnosprávní kontrole**. Kontrolu provádí rovněž správce rozpočtu v termínu sestavování příslušných výkazů o plnění rozpočtu, vč. správnosti a včasnosti vyúčtování vztahů se státním rozpočtem a územními rozpočty.

Zaměstnanci provádějící následnou kontrolu osvědčují její provedení na zkontrolovaném dokladu svým podpisem s uvedením data uskutečnění.

4.3 Vnitřní metodiky obce Rapotín pro poskytnutí příspěvku

Zastupitelstvo obce Rapotín, pravidelně každý rok v daném měsíci, v rámci poskytování neinvestičních dotací (spolkům a sdružením či jiným příjemcům), vydává na zasedání Zastupitelstva přehled přijatých usnesení, který obsahuje – Vydání, obsah a znění „Pravidel pro poskytnutí příspěvku na podporu rozvoje sportovní, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu v obci Rapotín“, včetně přílohy Čestné prohlášení, vydání, obsah a znění výzvy na poskytnutí příspěvku, hodnotící 5 člennou pracovní skupinu pro posouzení žádosti o příspěvek, obsah a znění formuláře – „Žádost o poskytnutí příspěvku na podporu rozvoje sportovní, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu v obci Rapotín z rozpočtu obce“, obsah a znění formuláře – „Závěrečné vyúčtování na podporu rozvoje sportovní, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu v obci Rapotín z rozpočtu obce.“

Pravidla pro poskytování příspěvků na podporu rozvoje sportovní, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu z rozpočtu Obce Rapotín platná pro rok 2015.

Finanční prostředky z rozpočtu Obce Rapotín jsou použity k přímé podpoře sportovních, kulturních, spolkových aktivit a cestovního ruchu.

Bývalo zvykem, že v předchozích letech přispívaly kulturně-sociální komise sdružením a organizacím finančními částkami na uspořádání kulturních, duchovních či sportovních akcí v Rapotíně. Od roku 2014 již komise na tyto akce nepřispívá a žadatelé si mohou samostatně požádat obec o poskytnutí finančních prostředků.

V tomto roce mohli zájemci žádost podávat do 16. ledna 2015.

Žadatelem může být pouze právnická, fyzická osoba, sdružení či spolky, které jsou účetní jednotkou dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, nebo vede daňovou evidenci dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, s působností v oblasti sportu, kultury, sociální či jiné veřejně prospěšné sféry.

Podmínkou přidělení příspěvku jen skutečnost, že žadatel má vyrovnané závazky vůči obci Rapotín. Územní vymezení aktivit a projektů, které mohou být podpořeny obcí Rapotín, se musí vztahovat k občanům obce Rapotín a území obce Rapotín.

Účast žadatele je možná po předložení žádosti o poskytnutí příspěvku z rozpočtu obce Rapotín, na základě vyhlášené výzvy.

Výzva k podání žádosti o poskytnutí příspěvku z rozpočtu obce Rapotín pro daný rok je zveřejněna v Rapotínských novinách, na webových stránkách obce Rapotín a úřední desce obce Rapotín.

Výzva musí být zveřejněna alespoň 25 dní před termínem ukončení příjmů žádostí a obsahuje tyto údaje:

- okruh podpory,
- okruh žadatelů,
- datum ukončení příjmů žádostí,
- odkaz na webové stránky obce Rapotín, kde budou zveřejněny veškeré informace.

Žádost musí být podána v písemné podobě na podatelnu Obecního úřadu Rapotín, nejpozději však v den ukončení příjmů žádostí. Termín je konkretizován ve výzvě pro daný rok.

Všechny kompletně vyplněné, úplné a včas podané žádosti pracovní skupina hodnotí na základě kritérií vhodnosti projektu a následně zpracuje návrh na přidělení a výši příspěvku a daný návrh předloží na nejbližším možném zasedání Zastupitelstva obce Rapotín. Předseda komise předloží návrh na rozdělení příspěvku na zasedání zastupitelstva obce ke schválení. Poskytnutí příspěvku schválí žadateli výhradě zastupitelstvo obce.

Na poskytnutí příspěvku z rozpočtu obce Rapotín není právní nárok. Příspěvek je poskytnut na základě smlouvy mezi obcí Rapotín a žadatelem.

Z dotace nelze hradit:

- investiční výdaje,
- platby pokut, cla, penále, pojištění úroků, leasingových splátek,
- ceny do tombol při plesech a zábavách,
- pohoštění, občerstvení, vyjma účinkujících, soutěžících či odměny pro děti,
- pronájem nebytových prostor ve vlastnictví obce, tj. pronájem obecního úřadu, Komunikačního a koordinačního centra, hasičské zbrojnice a areálu TJ Jiskra.

Hodnocení žádosti o poskytnutí dotace provádí 5 členná pracovní skupina, jmenovaná zastupitelstvem obce. Každý člen hodnotí všechny předložené žádosti. Hodnocení předložených žádostí je hodnoceno dle daných kritérií obce.

Přidělené finanční prostředky z rozpočtu obce musí být vyúčtovány do 15. ledna následujícího roku přidělení a to formou závěrečného vyúčtování a závěrečné zprávy na příslušných formulářích. Jejich součástí jsou kopie dokladů (např. faktury a doklady o jejich zaplacení apod.) vztahující se k použití poskytnutého finančního příspěvku a prokazující skutečné náklady na uskutečnění akce v roce přidělení příspěvku. K vyúčtování předkládá příjemce doklady ve výši schváleného finančního příspěvku.

Vyhodnocení žádosti pracovní skupinou:

je zpracováván protokol hodnocení, který obsahuje:

- způsob hodnocení žádostí,
- seznam vybraných žádostí včetně výše navržené dotace pro jednotlivé žadatele,
- seznam vyřazených a nepodpořených žádostí,
- usnesení komise s výsledkem hlasování.

Protokol je sepsán všemi členy komise, kteří hodnocení prováděli.

O poskytnutí daných finančních prostředků rozhoduje zastupitelstvo obce, na základě doporučení pracovní skupiny. Celkový objem finančních příspěvků vychází ze schváleného rozpočtu obce Rapotín na daný rok.

Výše žádané finanční podpory nemusí být uspokojena. Finanční příspěvek může být v závislosti na vyčleněných finančních prostředcích a na hodnocení projektu snížena nebo také zcela zamítnuta. Zastupitelstvo obce a Rada obce nejsou povinni rozhodnutí o nepřiznání či snížení příspěvku zdůvodňovat. Rozhodnutí je konečné a nelze se proti němu odvolat.

Žadatel, jemuž byla finanční podpora schválena, jsou vyzváni k podpisu smlouvy. Danou finanční podporu lze použít na účel uvedený ve smlouvě. Všichni žadatelé jsou následně vyrozuměni o výsledku rozhodnutí do 15 dnů od ověření usnesení zastupitelstva obce a ty jsou pak rovněž zveřejněny na internetové stránce obce Rapotín.

4.4 Výkon veřejnosprávní kontroly obce Rapotín za období 2012 – 2014

Realizace veřejnosprávní kontroly dle vybraných parametrů, kterými jsou objekt veřejnosprávní kontroly, předmět veřejnosprávní kontroly, věcný obsah veřejnosprávní kontroly a výsledky veřejnosprávní kontroly

4.4.1 Předběžná řídicí kontrola obce Rapotín

Předběžné kontrola začíná již při sestavování rozpočtu pro následující rok. Probíhá jednání ohledně plánovaných nákladů u jednotlivých položek rozpočtu a určení účelových prostředků. Konečný schválený výsledek, v rámci veřejnosprávní kontroly příjemců veřejné finanční podpory, je rozdělen dle daných kritérií obce Rapotín, tj. rozdělením do skupin příjemců.

V rámci přiděleného příspěvku je třeba dodržovat závazné ukazatele, které jsou závazné jak ve věcné náplni, tak finančním vyjádření a orientační ukazatele, které jsou závazné jak ve věcné náplni, finanční se může lišit.

4.4.2 Průběžná řídicí kontrola obce Rapotín v roce 2012

Neinvestiční dotace z prostředků obce jsou od roku 2009 každoročně poskytovány na sportovní aktivity fotbalového klubu TJ Jiskra Rapotín, který je zároveň největším příjemcem dané dotace. Rozdílnost výše poskytnutých dotací se oproti ostatním příjemcům dotací pohybuje v řádech statisíců.

V roce 2012 byla z rozpočtu obce, pro dané účely TJ Jiskry Rapotín, poskytnuta veřejná finanční podpora ve výši 415 000 Kč.

Zastupitelstvo obce Rapotín z tohoto důvodu uvedlo ve svém Plánu kontrol pro rok 2012 provedení namátkové kontroly činnosti sportovního klubu za období 2011 – 2012 (viz tab. 4.5)

Tab. 4.5 Zahájení průběžné kontroly TJ Jiskra Rapotín

Kontrolovaný subjekt	TJ Jiskra Rapotín			
Zastoupení kontrolovaného subjektu	Blanka Csölleová			
Kontrolující subjekt	Předseda KV ⁴³ :	Petr Jahn	Člen KV:	Bohuslav Hudec
Předmět a rozsah kontroly	Kontrola výdajů a příjmů	1. – 12. 2011, 1. – 6. 2012		
Zahájení kontroly	13. 9. 2012			

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních dokumentů obce.

Zástupce kontrolovaného subjektu byl poučen o povinnostech, a to poskytnout informace o vlastní organizační struktuře a o běhu a uložení účetních a jiných dokladů, předložit na požádání záznamy účetní a jiné doklady a účetní písemnosti, které prokazují hospodářské a účetní operace, nezatajovat doklady, které má kontrolovaný objekt k dispozici a zapůjčit potřebné doklady mimo prostor kontrolovaného objektu.

Ke kontrole byly předloženy následující doklady:

- rok 2011 – jedna složka faktury přijaté a jedna složka pokladní doklady,
- rok 2012 – jedna složka faktury přijaté a jedna složka pokladní doklady,

Výsledky kontroly za období 2011 – 2012:

Namátkově byly ověřeny účetní doklady z roku 2011 – 2012

- faktury přijaté,
- pokladní doklady,
- bankovní výpisy.

Kontrolní výbor obce Rapotín provedl kontrolu uvedených účetních dokladů a došel k závěru, že kontrolovaný subjekt vede evidenci dokladů v požadovaném členění. Taktéž všechny kontrolované doklady (výdaje) byly oprávněné.

V provedené kontrole nebyly zjištěny skutečnosti, které by měly za následek nedoporučení neinvestiční dotace od obce Rapotín.

⁴³ KV – Kontrolní výbor

Další provedení kontroly účetních dokladů TJ Jiskra Rapotín je plánováno v průběhu roku 2015 za období 2014 – 2015.

4.4.3 Následná řídicí kontrola obce Rapotín v roce 2013

V listopadu roku 2012 byla v Rapotínských novinách, jako každý rok, obcí Rapotín zveřejněna výzva na poskytnutí příspěvku na podporu rozvoje sportovní, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu.

Zastupitelstvo obce schválilo ve svém zasedání dne 7. listopadu 2012 rozpočet obce na rok 2013, jehož součástí bylo poskytnutí daného příspěvku pro kalendářní rok 2013. Písemné žádosti o poskytnutí finančních prostředků měly být podány nejpozději do 15. ledna 2013.

V roce 2013 obdržela podatelna Obecního úřadu Rapotín celkem 41 písemných žádostí o poskytnutí finančních prostředků.

Tab. 4.6 Poskytnuté neinvestiční dotace v roce 2013

Žádost o poskytnutí příspěvku	41
Vyhověno	38
Celkem poskytnuto (v Kč)	988 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních dokumentů obce.

Pro neúplnost bylo oficiálně přijato a vyhověno z celkového počtu 41 žádostí 38 žadatelům o finanční příspěvek. Z obecního rozpočtu v roce 2013 bylo vydáno finančních prostředků na podporu rozvoje sportovní, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu 988 000 Kč, jež byly rozděleny mezi jednotlivé skupiny žadatelů. Nejvyšší finanční příspěvek obdržel sportovní klub TJ Jiskra Rapotín, a to ve výši 414 000 Kč a nejméně pak Zemědělský skanzen Rapotín ve výši 3 000 Kč.

Kromě neinvestičních dotací poskytla obec Rapotín ještě následující neinvestiční dotace obcím a rozpočtům územní úrovně:

Tab. 4.7 Ostatní neinvestiční dotace v roce 2013

Příjemce	Účel	Částka (v Kč)
Svazek obcí Údolí Desné	Provozní výdaje	400 00
Svazek obcí Údolí Desné (SOÚD)	Provozní činnost svazkové činnosti školy „Základní škola a Mateřská škola Údolí Desné, školská právnická osoba, jejímž zřizovatelem je SOÚD	1 375 807
Celkem		1 775 807

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních dokumentů obce

Následná řídicí kontrola příjemců veřejné finanční podpory byla zajištěna kontrolním výborem, který pracoval ve složení – předseda (Petr Jahn), dva členové (MUDr. Bohuslav Hudec, Jan Zemek). Ve spolupráci s Ing. Blankou Jirouškovou. Předmět kontroly byly neinvestiční dotace za rok 2013. Termín kontroly byl naplánován a realizován 7. února 2014.

Kontrolní výbor se v období 1 – 12 / 2013 sešel na pěti zasedáních, a to vždy v plném počtu členů kontrolního výboru. Na všech těchto zasedáních byl kontrolní výbor usnášení schopný.

Při kontrole členové kontrolního výboru rozhodli namátkově zkontrolovat z každé skupiny níže uvedené příjemce neinvestiční dotace.

1) Skupina: Sociální a zdravotní služby

- **Charita Šumperk** – Poskytnutá veřejná finanční podpora ve výši 16 000 Kč. Příjemce předložil plátcí dotace vyúčtování použití poskytnuté dotace. Kontrolní výbor neshledal porušení pravidel, vynaložené prostředky byly v souladu se smlouvou.
- **Základní škola SCHOLA VIVA o. p. s.** – Poskytnutá veřejná finanční podpora ve výši 18 000 Kč. Subjekt nedodal vyúčtování příspěvku.
- **Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR** – Poskytnutá veřejná finanční podpora ve výši 11 000 Kč. Příjemce předložil plátcí dotace vyúčtování použití poskytnuté dotace. Kontrolní výbor neshledal žádné porušení pravidel, vynaložené prostředky byly v souladu se smlouvou.
- **POINTIS ŠUMPERK o. p. s.** – Poskytnutá veřejná finanční podpora ve výši 10 000 Kč. Příjemce předložil plátcí dotace vyúčtování použití poskytnuté dotace. Kontrolní výbor neshledal porušení pravidel, vynaložené prostředky byly v souladu se smlouvou.

- **Armáda spásy v ČR** – Poskytnutá veřejná finanční podpora ve výši 10 000 Kč. Příjemce předložil plátcí dotace vyúčtování použití poskytnuté dotace. Kontrolní výbor neshledal porušení pravidel, vynaložené prostředky byly v souladu se smlouvou.
- **Sociální služby, p. o. Šumperk (11 000 Kč), Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých (11 000 Kč), Sdružení rodičů Údolí Desné (15 000 Kč)** – příjemce předložil plátcí dotace vyúčtování použití poskytnuté dotace. Kontrolní výbor neshledal porušení pravidel, vynaložené prostředky byly v souladu se smlouvou.

2) Skupina: Fyzické osoby

- **Radek Navrátil** - Požadovaná výše dotace: 7 000 Kč, schválená výše dotace: 9 100 Kč. Účel dotace: pronájem sportovišť, sportovní vybavení. **Věcný obsah kontroly:** ve vyúčtování byly doloženy řádně v souladu se smlouvou doklady na pronájem sportovišť a nákup sportovního vybavení ve výši 8 635 Kč. Dále byl doložen doklad ve výši 1 500 Kč, za dvoudenní kondiční cvičení v Praze. Tento výdaj nebyl uveden ve smlouvě o dotaci jako předmět dotace, a proto nemohl být do výdajů zahrnut. Z výše uvedeného kontrolní výbor navrhl neuznat výdaj v rámci neinvestiční dotace ve výši 465 Kč, což je rozdíl mezi vyplacenou dotací 9 100 Kč a řádně doloženými výdaji ve výši 8 635 Kč.
- **Petra Nováková** - Požadovaná výše dotace: 30 000 Kč, schválená výše dotace: 10 000 Kč. Účel dotace: sportovní vybavení, cestovní výdaje, gymnastické soustředění, rehabilitace a potravinové doplňky. **Věcný obsah kontroly:** ve vyúčtování sportovec doložil řádně v souladu se smlouvou doklady ve výši 8 590 Kč. Dále sportovec doložil doklady ve výši 5 800 Kč jako úhradu členských poplatků zřejmě u sportovního klubu, kde je registrovaný. Tento výdaj nebyl uveden ve smlouvě jako předmět dotace, proto nemohl být do výdajů zahrnut. Z výše uvedeného kontrolní výbor navrhl neuznat výdaj v rámci neinvestiční dotace ve výši 410 Kč, což je rozdíl mezi vyplacenou dotací 10 000 Kč a řádně doloženými výdaji ve výši 9 590 Kč.

3) Skupina: Sportovní skupiny

- **SK KAMION Rapotín** - Požadovaná výše dotace: 30 000 Kč, schválená výše dotace: 31 000 Kč. Účel dotace: startovné, pronájem hřiště, cestovné, sportovní potřeby. **Věcný obsah kontroly:** nebylo předloženo žádné vyúčtování. Kontrolní výbor navrhl vrácení celé poskytnuté částky ve výši 31 000 Kč.

- **Sdružení volejbálek ŽD** - Požadovaná výše dotace: 10 000 Kč, schválená výše dotace: 9 100 Kč. Účel dotace: pronájem tělocvičny, uspořádání volejbalového turnaje. **Věcný obsah kontroly:** ve vyúčtování nebyly doloženy žádné doklady v souladu s účelem dotace. Na pronájem bylo požadováno 6 500 Kč, vydáno 0 Kč. Ve vyúčtování byly doloženy především doklady na nákup potravin, alkoholu, vratné láhve a přepravky, kancelářské potřeby, doklady na občerstvení. Kontrolní výbor navrhl neuznat žádný z výdajů, jelikož ani jeden není předmětem smlouvy o poskytnutí dotace.
- **Cyklistický klub Buldoci Rapotín** - Požadovaná výše dotace: 50 000 Kč, schválená výše dotace: 45 000 Kč. Účel dotace: náklady na pořádání závodů, startovné, cestovné, sportovní vybavení, sportovní soustředění. **Věcný obsah kontroly:** ve vyúčtování byly řádně doloženy veškeré doklady k prokázání využití prostředků v rámci uzavřené smlouvy na neinvestiční dotaci. Kontrolní výbor však poukázal na výdaj – pronájem areálu. Koupaliště a stravu při pořádaných závodech. Šlo o výdaj ve výši více jak 1/3 obdržené dotace a navíc převážně za občerstvení účastníků závodu. Tento výdaj sice spadá do účelu uzavřené smlouvy na dotaci, nicméně je diskutabilní v tom, že na občerstvení hradí jednotliví účastníci startovné, které má právě zahrnovat zejména občerstvení. Tento příjem však není součástí vyúčtování a mohl být tedy použit na jakýkoliv další vedlejší účel. Podle názoru kontrolní výboru by tyto výdaje v rámci dotace hrazeny být v budoucnu neměly.

4.4.4 Následná řídicí kontrola obce Rapotín v roce 2014

Spolky, sdružení a ostatní příjemci veřejné finanční podpory:

Z prostředků obce Rapotín byla v roce 2014 poskytnuta neinvestiční dotace celkem 40 příjemcům ve výši 1 000 000 Kč (viz Tab. 4.8).

Tab. 4.8 Poskytnuté neinvestiční dotace z prostředků obce Rapotín na podporu rozvoje sportu, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu

Subjekty	Částka v Kč
40	1 000 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních dokumentů obce

Z uvedených 40 subjektů obdržel sportovní klub TJ Jiskra Rapotín v daném roce nejvyšší příspěvek, a to ve výši 424 000 Kč. Naopak nejméně bylo poskytnuto včelaři panu Janu Fialovi, Klubu důchodců Rapotín a panu Krymlákovi na turnaj ve stolním tenise, jež je pořádán od roku 2010 každoročně, a to částka ve výši 3000 Kč.

Následná řídicí kontrola příjemců veřejné finanční podpory:

Dle zápisu č. 2/2015 kontrolního výboru byla provedena kontrola několika subjektů z výše uvedených 40 subjektů, jímž byly finanční příspěvky poskytnuty.

Kontrolní výbor pracoval ve složení:

Předseda: Bc. Markéta Csölleová

Členové: Ing. Božena Mildová, Ing. Bohumil Pochop

Předmět kontroly: neinvestiční příspěvek na podporu rozvoje sportovní, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu.

Kontrolované období: rok 2014.

Kontrola provedena: 2. březen 2015.

Ve spolupráci: Ing. Blanka Jiroušková.

Návrh pracovní skupiny na rozvržení schválené částky (1 milionu Kč) mezi 4 hlavní skupiny (Sociální a zdravotní služby, fyzické osoby, sportovní aktivity, svazy a sdružení) dle procentuálního poměru byl respektován v celém procesu až po samotné schválení.

Při kontrole se členové kontrolního výboru rozhodli namátkově vybrat vždy 2 subjekty z každé skupiny.

1) Sociální a zdravotní služby

- **Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice o. s., okresní organizace Šumperk** - Požadovaná výše dotace: 10 000 Kč, schválená výše dotace: 5 000 Kč. Účel dotace: krytí provozních nákladů spojených s poskytováním sociálních služeb osobám s lehkým až středně těžkým mentálním postižením. **Věcný obsah kontroly:** žádost o finanční prostředky na rok 2014 byla podána 16. prosince 2013. Žádost obsahovala všechny dokumenty, které jsou požadovány v Pravidlech, bod 4.2. Závěrečné vyúčtování bylo doručeno 15. ledna 2015 a v přílohách vyúčtování byly doloženy veškeré doklady, které dokazují, že částka byla určena na účel, který

společnost udala v žádosti. **Stanovisko kontrolního výboru k vyúčtování:** kontrolní výbor neshledal v předložených materiálech porušení Práv

- **Charita Šumperk** - Požadovaná výše dotace: 35 000 Kč, Schválená výše dotace: 16 000 Kč. Účel dotace: zajištění poskytování ošetrovatelské a pečovatelské služby pro občany obce Rapotín, pohonné hmoty, opravy aut, režie, energie, mzdy, odvody z mezd. **Věcný obsah kontroly:** žádost o poskytnutí finančního příspěvku byla podána 15. ledna 2014. Jelikož společnost předkládala žádost i na rok 2013, stačilo předložit pouze dokumenty dle Pravidel 4.2 a) vyplněný formulář, b) textová část popisu akce a Čestné prohlášení dokazující, že se ve společnosti neměnily podstatné okolnosti související s přidělením příspěvku. Tento požadavek byl splněn. Závěrečné vyúčtování bylo na podatelnu obecního úřadu doručeno 15. ledna 2015. Příspěvek byl společností využit na spotřebu pohonných hmot a na opravu služebního automobilu. **Stanovisko kontrolního výboru po následné kontrole zní:** lépe definovat účel poskytnutí dotace v nově uzavíraných smlouvách.

2) Fyzické osoby

- **Ondřej Niče - tenis** - Požadovaná výše dotace: 50 000 Kč, Schválená výše dotace: 10 000 Kč. Účel dotace: úhrada části nákladů na sezónu 2014. **Věcný obsah kontroly:** žádost o finanční prostředky na rok 2014 byla podána 14. ledna 2014. Žádost obsahovala všechny povinné přílohy požadované po fyzických osobách dle Pravidel, bod 4.2 Závěrečné vyúčtování bylo doručeno 15. ledna 2015 a obsahovalo veškeré účetní doklady prokazující využití finančních prostředků dle žádosti a smlouvy. **Stanovisko kontrolního výboru k vyúčtování:** kontrolní výbor nemá k tomuto kontrolovanému subjektu výtek.
- **Pavčina Saňáková - stáj Rapotín (koně)** - Požadovaná výše dotace: 61 000 Kč, Schválená výše dotace: 10 000 Kč. Účel dotace: krytí nákladů spojených s pořádáním jezdeckých závodů – ceny pro soutěžící, poháry, floty, odměny pro rozhodčí, propagace. **Věcný obsah kontroly:** žádost o finanční prostředky na rok 2014 byla podána 10. prosince 2013. Žádost obsahovala textovou část popisu akce a čestné prohlášení o neměnnosti dokladů uvedených v Pravidlech, bod 4.2 c) kopie dokladu o právní subjektivitě (ne fyzická osoba), d) kopie stanov společnosti, zřizovací listina (ne fyzická osoba), e) kopie dokladu o stávajícím statutární zástupci, f) kopie dokladu o zřízení účtu, g) čestné prohlášení, zda je žadatel plátcem DPH, či nikoliv. Závěrečné vyúčtování bylo doručeno 21. listopadu 2014 a obsahovalo veškeré účetní doklady

prokazující využití finančních prostředků dle žádosti a smlouvy. **Stanovisko kontrolního výboru po následné kontrole zní:** ve vyúčtování figurovaly účetní doklady za občerstvení. Tuto problematiku ale již upravují nová Pravidla, která byla schválena na zastupitelstvu obce Rapotín dne 26. listopadu 2014. V kontrole, která proběhne na začátku roku 2016, již nebude možné přidělené finanční prostředky využít na občerstvení. Proto kontrolní výbor nemá k tomuto kontrolovanému subjektu výtek.

3) Sportovní aktivity

- **Jílek tým futsal** - Požadovaná výše dotace: 20 000 Kč, Schválená výše dotace: 10 000 Kč. Účel dotace: financování provozních nákladů – pronájem tělocvičny, členský příspěvek Svazu futsalu ČR, nákup míčů, rozlišovacích dresů, dopravné. **Věcný obsah kontroly:** žádost o finanční prostředky na rok 2014 byla podána 14. ledna 2014. V žádosti chybí přílohy b) textová část popisu akce, c) kopie dokladu o právní subjektivitě (ne fyzická osoba), d) kopie stanov společnosti, zřizovací listina (ne fyzická osoba), e) kopie dokladu o stávajícím statutární zástupci, Pravidel bodu 4.2 Přílohy žádosti. Podle kontrolního výboru se jedná o fyzickou osobu a tento tým byl chybně zařazen do této skupiny. Příloha obsahuje pouze podpisy členů beze jmen a rodných čísel – neprokazatelné. Závěrečné vyúčtování bylo doručeno 15. ledna 2015. Z předložených dokladů není doložena účelovost platby Českému svazu futsalu ČR. Je předložen pouze seznam jmen a výpis z účtu prokazující úhradu částky. **Stanovisko kontrolního výboru po následné kontrole zní:** pro příště se navrhuje zařazení do fyzických osob nebo doložení chybějících dokumentů a zanechání subjektu Jílek tým futsal ve sportovních aktivitách. Částku 1 500 Kč navrhla neuznat a vrátit zpět do rozpočtu obce z důvodu chybějící účelovosti platby nebo doložení faktur či jiných účetních dokladů.
- **SK Kamion Rapotín** - Požadovaná výše dotace: 45 000 Kč, Schválená výše dotace: 40 000 Kč. Účel dotace: financování provozních nákladů – startovné, členské příspěvky FAČR, poplatky za hostování hráčů, pronájem hřiště a sportovní haly, cestovné, nákup sportovních potřeb, pohárů, ceny na turnaje, dětské atrakce na vodním rodeu. **Věcný obsah kontroly:** žádost o finanční prostředky na rok 2014 byla podána 15. ledna 2014. V žádosti chybí textová část popisu akce dle Pravidel, bodu 4.2 Přílohy žádosti, čestné prohlášení prokazující nezměněné údaje bylo doloženo. Závěrečné vyúčtování bylo doručeno 15. ledna 2015. K výpisům z běžného účtu

v celkové výši 9 850 Kč nebyly předloženy účetní doklady, které by doložily účelovost výdaje. U vyúčtování za cestovné je doložena pouze tabulka zobrazující provedené cesty na futsalové zápasy a zcela chybí účetní doklady prokazující koupi pohonných hmot. Celkem se jedná o částku 8 709 Kč. **Stanovisko kontrolního výboru po následné kontrole zní:** SK Kamion Rapotín předložil účetní doklady v celkové výši 51 581 Kč. Vzhledem k nedoložení účelových účetních dokladů při placení členských příspěvků a neúplné doložení dokladů týkajících se pohonných hmot na zápasy navrhuje neuznat částku 12 288 Kč (členské příspěvky Český svaz futsalu ČR, poštovné a PHM). Ostatní doklady, které byly v pořádku z hlediska žádosti i předložených dokladů vykazují výši 39 293 Kč. Celková dotace poskytnutá subjektu byla ve výši 40 000 Kč. Kontrolní výbor navrhuje vrátit rozdílovou částku 707 Kč do rozpočtu obce nebo dodat účetní doklady.

4) Svazy a sdružení

- **Český svaz žen, základní organizace Rapotín** - Požadovaná výše dotace: 10 000 Kč, Schválená výše dotace: 10 000 Kč. Účel dotace: pokrytí nákladů na pořádání výletů, návštěvy koncertů, divadelních představení, návštěvy výstav, přednášek, uspořádání vlastní výstavy ručních prací. **Věcný obsah kontroly:** žádost o finanční prostředky na rok 2014 byla podána 9. ledna 2014. Žádost obsahovala textovou část popisu akce a čestné prohlášení o neměnnosti dokladů uvedených v Pravidlech, bod 4.2 Přílohy žádosti c) kopie dokladu o právní subjektivitě (ne fyzická osoba), d) kopie stanov společnosti, zřizovací listina (ne fyzická osoba), e) kopie dokladu o stávajícím statutární zástupci, f) kopie dokladu o zřízení účtu, g) čestné prohlášení, zda je žadatel plátcem DPH, či nikoliv. Závěrečné vyúčtování bylo doručeno 13. ledna 2015 a v přílohách vyúčtování byly doloženy veškeré doklady, které dokazují, že částka byla určena na účel, které sdružení udalo v žádosti. **Stanovisko kontrolního výboru po následné kontrole zní:** kontrolní výbor neshledal v předložených materiálech porušení Pravidel.
- **Agentura J+D** - Požadovaná výše dotace: 20 000 Kč, Schválená výše dotace: 10 000 Kč. Účel dotace: částečné pokrytí nákladů honorářů umělců vystupujících na akci „Královské koncerty“ v KKC Rapotín. **Věcný obsah kontroly:** žádost o finanční prostředky na rok 2014 byla podána 15. ledna 2014. Závěrečné vyúčtování bylo doručeno 14. ledna 2015 a v přílohách vyúčtování byly doloženy veškeré doklady, které dokazují, že částka byla určena na účel, které sdružení udalo v žádosti.

Stanoviskem kontrolního výboru po následné kontrole znělo: kontrolní výbor neshledal v předložených materiálech porušení Pravidel. Pro příště doporučil přiložení návštěvnosti akce.

4.5 Zhodnocení veřejnoprávních kontrol obce Rapotín v letech 2012 – 2014

Tab. 4.9 Zhodnocení veřejnosprávní kontroly v období 2012 -2014

Rok	2012	2013	2014
Druh kontroly	Průběžná	Následná	Následná
Celkový počet příjemců	21	38	40
Počet kontrolovaných příjemců	1	13	8
Celkem poskytnuté veřejné finanční podpory (Kč)	738 100	988 000	1 000 000
Kontrolovaný počet veřejné finanční podpory (Kč)	415 000	206 200	111 000
Věcný obsah kontroly	Faktury přijaté, pokladní doklady, bankovní výpisy	Vyúčtování (doklady o výdajích)	Vyúčtování (doklady o výdajích)

Zdroj: Vlastní zpracování

4.5.1 Zhodnocení období 2012

Obec Rapotín se rozhodla provést namátkovou kontrolu hospodaření s poskytnutou veřejnou finanční podporou TJ Jiskry Rapotín, neboť jako jediný z příjemců dostává finanční částku v řádech stovek tisíc korun.

V roce 2012 byly finanční prostředky celkem poskytnuty 21 příjemcům, spolkům a sdružením, a to ve výši 738 100 Kč. Obec Rapotín však provedla pouze průběžnou kontrolu hospodaření TJ Jiskry Rapotín (účetních dokladů), do které zahrnula i rok 2011.

Kontrolovala tedy účetní doklady za období 2011 – 2012, a to: faktury přijaté, pokladní doklady, bankovní výpisy (viz Tab. 4.9).

Neboť všechny kontrolované dokumenty byly v pořádku a nebyly zjištěny skutečnosti pochybení, nevyvrátil kontrolní výbor do dalších let případné poskytování veřejné finanční podpory sportovnímu klubu TJ Jiskra Rapotín.

4.5.2 Zhodnocení za rok 2013

Kontrolní výbor obce Rapotín provedl v únoru roku 2014 následnou kontrolu využití neinvestičních dotací 13 příjemců z celkového počtu 38 příjemců, tj. z celkového počtu poskytnutých finančních prostředků v daném roce bylo z obecního rozpočtu poskytnuto celkem 988 000 Kč a z toho kontrolováno využití 206 200 Kč.

Kontrola byla rozdělena dle skupin na sociální a zdravotní služby, sportovní aktivity a fyzické osoby.

Příjemci neinvestiční dotace ze skupiny sociálních služeb doložili řádně všechny podklady a nebylo u nich zjištěno pochybení.

U základní školy SCHOLA VIVA došlo k pochybení ve smyslu nedoložení vyúčtování dotace. Kontrolním výborem bylo navrženo doložení vyúčtování nebo vrácení celé poskytnuté částky ve výši 18 000 Kč.

Z kontrolované skupiny sportovních aktivit, pochybily všechny kontrolované subjekty, a to ve smyslu nesrovnalostí doložených dokladů s výdaji na činnost kontrolovaných příjemců.

V obou případech bylo kontrolním výborem navrženo neuznání některých z výdajů a vrácení rozdílu mezi vyplacenou dotací a řádně doloženými výdaji.

Celkově došlo z 13 kontrolovaných subjektů k pochybení u 38,46 % z nich.

4.5.3 Zhodnocení za rok 2014

V souladu s uzavřenými smlouvami o poskytnutí neinvestiční dotace bylo prověřeno, zda byly dodrženy stanovené podmínky a postupy při uskutečňování, vypořádávání a vyúčtování schválených operací a zda bylo zejména příjemcem této dotace prokazatelně doloženo vyúčtování použití poskytnuté účelové neinvestiční dotace v roce 2015 nejpozději do 31. ledna 2015, případně do data uvedeného v uzavřené smlouvě.

Z prostředků obce Rapotín byly poskytnuty na podporu rozvoje sportu, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu neinvestiční dotace 40 subjektům ve výši 1 000 000 Kč. Z celkového počtu 40 subjektů, se kontrolní výbor rozhodl zkontrolovat vždy dva subjekty z každé skupiny příjemců.

Při následné kontrole 8 příjemců neinvestiční dotace zjistil celkem 2 porušení pravidel.

V obou případech jde o sportovní skupinu příjemců. V prvním případě – Jílek tým futsal, který v závěrečném vyúčtování nedoložil účelovost platby. Jílek tým futsal, byl také chybně zařazen do sportovní skupiny, ovšem jedná se o fyzickou osobu.

V druhém případě došlo k porušení pravidel u SK Kamionu Rapotín, kde nebyly doloženy účelové účetní dokumenty a byly neúplně doloženy doklady týkající se pohonných hmot.

Kontrolní výbor obce Rapotín v daných případech navrhl neuznání části poskytnuté dotace a vrácení zpět do obecního rozpočtu, nebo zpětně doložení výše uvedených dokladů, aby byla dotace uznána.

Kromě těchto pochybení navrhuje do budoucna při nově uzavíraných smluv lépe definovat účel poskytnutí dotace a pojednává o problematice účetních dokladů za občerstvení, které by neměly být započítávány.

4.5.4 Přezkoumání dodržení plánu činnosti kontrolního výboru za rok 2014

Přítomni: Bc. Markéta Csölleová, Ing. Božena Mildová, Ing. Bohumil Pochop

Předmět kontroly: Kontrola činnosti předešlého kontrolního výboru

Kontrolované období: rok 2014

Kontrola provedena: 29. ledna 2015

Dosud byla prováděna kontrola poskytnutých neinvestičních dotací zvoleným kontrolním výborem obce Rapotín. Kontrola byla prováděna dle Pravidel obce. Poprvé v roce 2015 byla provedena i kontrola kontrolní činnosti a postupů samotného kontrolního výboru.

Kontrola byla provedena podle vydaného a zastupitelstvem obce schváleného Plánu kontrol na rok 2014 (dále jen Plán), který byl zpracován 4. prosince 2013. Tento plán obsahoval celkem 11 okruhů, které měl bývalý kontrolní výbor ve složení Petr Jahn, MUDr. Bohuslav Hudec a Jan Zemek zpracovat.

Při samotné kontrole bylo zjištěno, že některé okruhy nebyly v roce 2014 splněny vůbec nebo ve složce kontrolního výboru nefigurovaly kompletní zápisy ze všech provedených kontrol. Zápisy z předešlého kontrolního výboru neobsahovaly výstup plynoucí z provedené kontroly, pouze strohý popis postupu kontrolovaného subjektu.

4.6 Návrh zlepšení procesu veřejnosprávní kontroly

Ve výše uvedeném byla popsána veřejnosprávní kontrola poskytnutých neinvestičních dotací k účelům podpory rozvoje sportovní, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu u příjemců neinvestičních dotací a spolků a sdružení.

Kontrola je vykonávána u náhodně vybraných subjektů, kdy si obec určila vždy daný počet kontrolovaných z každé skupiny. Nedochozí tedy ke kontrole u všech příjemců finanční podpory.

Zefektivněním kontroly by mohla být kontrola alespoň 50% příjemců finanční podpory, nejlépe však kontrola všech příjemců, kteří obdrželi od obce Rapotín finanční prostředky, k ověření jejich účelného využívání a dle stanovených smluv. Jak je vidět ze zhodnocení kontroly za sledované období, není toto příjemci plně dodržováno.

V současné době evidence veřejnosprávních kontrol obce Rapotín má podobu neúplných a chybných záznamů (chyby v pojmech, gramatické chyby, nepřesné a chybné počty, taktéž správně necitují legislativu aj.), jež jsou vedeny v listinné podobě, pouze poslední kontrolovaný rok 2014 je již uveden v elektronické podobě.

Jelikož kontrolu a vyhodnocení zabezpečuje kontrolní výbor, v případě vlastního zájmu i ve spolupráci s referentem dotací, v celkovém počtu pouze 2 - 3 osob, dále pak závěrečné zpracování zprávy provádí vždy předseda výboru, bylo by v zájmu obce tento počet členů rozšířit, jak v zájmu většího počtu zkontrolovaných příjemců, tak v zájmu preciznější evidence a správnosti provedených veřejnosprávních kontrol.

Kontrola je vykonávána za každé období pouze jedenkrát a v roce 2012 došlo pouze k průběžné kontrole jediného subjektu.

Každým rokem by měla být provedena jak průběžná, tak následná kontrola, aby bylo dosaženo požadovaných výsledků, tedy dodržování pravidel poskytnutí příspěvku, mohly by být východiskem častější průběžné namátkové kontroly.

Ve sledovaném období dochází také ke kontrole ve své podstatě neustále stejného předmětu kontroly. Je kontrolováno doložené vyúčtování, výdaje spojené s činností příjemců neinvestiční dotace, zda byly prostředky využity tak, jak bylo dohodnuto ve smlouvě o poskytnutí finanční podpory. Účetní výkazy nebyly zcela přesné, naopak nepřehledné.

Hlavním cílem novely zákona o účetnictví je prohloubení, zpřesnění a zpřísnění rozsahu a způsobu vedení účetnictví, jeho průkaznosti, a to ve veřejném zájmu. Mezi významné funkce účetnictví, kterými jsou např. funkce registrační, poznávací, informační, analytická a komunikační, patří v neposlední řadě funkce kontrolní.

Efektivní kontrola také vyžaduje získávání kvalifikovaných pracovníků na všech úrovních. Nejen zaměstnanci kontrolních orgánů, ale i ti, kteří rozhodují o nakládání s veřejnými prostředky, musí být znalý všech právních předpisů, zejména je umět rozlišit, užívat a dodržovat. To klade nemalé nároky na jejich již nabyté znalosti a hlavně další zdokonalování a prohlubování daných znalostí. Na obecním úřadu a v působnosti kontrolních orgánů jsou viděni i zaměstnanci, jejichž soustavná přípravná činnost na zaměstnání či praxe neodpovídá jejich funkci.

5 ZÁVĚR

Pojem veřejnosprávní kontrola, který se v této práci neustále vyskytuje, snad až příliš často, je pojmem, který nelze nahradit, aniž by ztratil na svém významu. Kontrola je nástrojem, ke zjištění skutečného stavu, objevení nesrovnalostí a jejich následné nápravě. Umožňuje zhodnocení správně vykonané práce a zajišťuje výchovný účinek, kdy nejsou subjekty kontroly dodržené stanovené podmínky. Má-li být každá kontrola efektivní, musí být podložena příslušnou legislativou. Důležitými právními normami pro výkon veřejnosprávní kontroly jsou zákony č. 320/2000 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů a dále zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o méně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. Zákon o finanční kontrole vymezuje veřejnosprávní kontrolu jako finanční kontrolu skutečností rozhodných pro hospodaření s veřejnými prostředky při vynakládání veřejných výdajů před jejich poskytnutím, v průběhu jejich poskytnutí a po jejich poskytnutí. Hlavním cílem finanční kontroly je efektivní, hospodárný a účelný výkon veřejné správy. Vyhláška č. 414/2000 Sb., která provádí zákon o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů je doplněním zákona o finanční kontrole. Její součástí je rozpracování bližších podrobností o kontrolních metodách a postupech a upravuje rozsah, strukturu, postup i termíny předložení zpráv o výsledcích finančních kontrol. Podle třetí části zákona o finanční kontrole (Kontrolního řádu), se postupuje v případě provádění veřejnosprávní kontroly na místě.

Cílem bakalářské práce bylo zhodnocení výkonu veřejnosprávní kontroly v podmínkách obce Rapotín v letech 2012 – 2014.

Obec Rapotín poskytuje žadatelům veřejnou finanční podporu (dotaci). Na základě předběžné kontroly dochází k rozdělení finančních prostředků v rozpočtu obce pro jednotlivé skupiny příjemců a dále pak dle Pravidel pro poskytování příspěvků na podporu rozvoje sportovní, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu jsou tyto finanční prostředky poskytnuty příjemcům, kteří splnili podmínky dle výše uvedených Pravidel.

Žadatelem může být pouze právnická či fyzická osoba a sdružení či spolky, které jsou účetní jednotkou dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, nebo vede daňovou evidenci dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů. Obec Rapotín nezřizuje žádné příspěvkové organizace, ale zabezpečuje řadu spolků, sdružení a fyzických osob, které si o příspěvek zažádají.

Veřejnosprávní kontrola obce je zabezpečována prostřednictvím zvoleného kontrolního výboru společně s finanční referentkou, specializovanou na dotace, kterou si výbor může přizvat ke kontrole. Za kontrolované období 2012 – 2014 byl kontrolní výbor každoročně sestaven z jiných členů, jejichž počet byl v rozmezí 3 - 4 členů, včetně předsedy kontrolního výboru. V kontrolních zprávách výboru jsou uvedeny parametry kontroly, které jsou kontrolovány a zohledňovány.

Obec Rapotín tedy poskytuje finanční prostředky žadatelům neinvestiční dotace, tj. subjektům z Rapotína, nebo těm, kteří v Rapotíně působí, tzn., že mohou mít i sídlo mimo Rapotín, ale pokud pracují či organizují pro Rapotín, tak jim byl příspěvek poskytnut. Kontrolovány nebyly všichni příjemci, z celkového počtu příjemců kontrolní výbor vybral určitý počet příjemců z každé skupiny a ty zkontroloval. Kontrola probíhala na základě srovnání poskytnutým vyúčtováním příjemců se smlouvou pro poskytnutí finančních prostředků dle účelu neinvestiční dotace. V každém roce kontrolovaného období byly vždy zjištěny pochybení a nedostatky, které se převážně týkaly sportovních klubů, které do vyúčtování dokládaly doklady nesouvisející s účelem dotace (nákup potravin a alkoholu, doklady firem na občerstvení, kancelářské potřeby aj.), nebo vyúčtování nebylo doloženo vůbec. Kontrolní výbor tak navrhoval, buď vrácení rozdílné částky mezi poskytnutou dotací a uznatelným výdajem, nebo zpětné doložení vyúčtování či obhájení neuznatelných výdajů. Tyto návrhy jsou směřované obecnímu zastupitelstvu, které je mohou a nemusí využít.

Dle autorky bakalářské práce, jeden ze zásadních nedostatků veřejnosprávní kontroly neinvestičních dotací obce Rapotín je nedostatečná četnost prováděných kontrol, které se tak stávají k poměru příjemců finanční podpory nedostatečnými. Kontrolní výbor zkontroluje vybrané příjemce, ostatní příjemci kontrolování nejsou, a tím může docházet k neúčelnému nakládání s veřejnými prostředky obce. Kontrolování, by měly být, dle autorky bakalářské práce, všichni příjemci neinvestičních dotací a v případě nedostatků pracovníků k tomuto provedení, jejich zajištění.

Na druhé straně, byl také poprvé v lednu 2015 zkontrolován i samotný kontrolní výbor za předešlý rok 2014, u kterého taktéž některé okruhy nebyly v roce 2014 splněny vůbec, např. kontrola zajišťování tzv. „předběžné kontroly“, stanovené u plánovaných a připravovaných operací zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. Tj. zda uvnitř obecního úřadu zajišťují tuto předběžnou kontrolu příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní.

nebo ve složce kontrolního výboru nefigurovaly kompletní zápisy ze všech provedených kontrol, např. Kontrola správnosti a úhrady místních poplatků ze vstupného dle OZV⁴⁴ č. 2/2011, Kontrola správnosti postupu při zadávání zakázek a veřejných zakázek prováděných odborem ekonomicko-správním za období leden-září 2014. Kontrola neinvestičních dotací – úkol ze zastupitelstva, splněna byla. Zápisy neobsahovaly výstup plynoucí z provedené kontroly, pouze strohý popis postupu kontrolovaného subjektu.

Právní úprava veřejnosprávní kontroly je předmětem harmonizace a novelizace.

Aktuálně se připravuje nový zákon o vnitřním řízení a kontrole ve veřejné správě, jenž má nahradit zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole. Zákon prošel o doby svého vzniku několika novelizacemi. Jednalo se však spíše o kosmetické úpravy, které nezasahovaly do filosofie zákona samého, ani zásadně neupravovaly postupy dle jednotlivých jeho ustanovení.

Smyslem nového zákona je revidovat legislativní základ problematiky řízení a kontroly tak, aby byl uveden do souladu s aktualizovanými mezinárodně uznávanými standardy systémů vnitřního řízení a kontroly a osvědčenou evropskou praxí. Zmiňovanými standardy jsou zejména standardy INTOSAI pro vnitřní kontrolní systém veřejného sektoru a Mezinárodní rámec profesní praxe interního auditu – standardy IIA.

Cílem návrhu zákona je rovněž naplnit závazky a dlouhodobé potřeby České republiky jako členského státu Evropské unie a zohlednit poznatky z aplikace dosavadní právní úpravy. Plánovaná účinnost nového zákona je od 1. 1. 2016.

⁴⁴ OZV – Obecně závazná vyhláška

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura

- [1] HENDRYCH, Dušan. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 2., dopl. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2007. 211 s. ISBN 978-80-7357-248-8.
- [2] HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Organizace veřejné správy II*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. ISBN 80-7251-191-2.
- [3] NEMEC, J., F. OCHRANA, J. PAVEL and V. ŠAGÁT. *Kontrola ve veřejné správě*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. ISBN 978-80-7357-558-8.
- [4] NOVÁKOVÁ, Ivana a Anna VELÍŠKOVÁ. *Finanční kontrola ve veřejné správě v dotazech a odpovědích*. 1. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2005. ISBN 80-7273-124-6.
- [5] PRŮCHA, Petr. *Místní správa*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 276 s. ISBN 978-80-210-5590-2.
- [6] PRŮCHA, Petr. *Místní správa: vybrané otázky*. 1. vyd. V Brně: Masarykova univerzita, 1991. 142 s. ISBN 80-210-0299-9.
- [7] PRŮCHA, P., S. SKULOVÁ, S. SEDLÁČEK a KADEČKA, S. *Jak řídit kraj, město a obec: Rukověť územní samosprávy*. I. díl. 1. vyd. Brno - Praha: Masarykova univerzita a Institut pro místní správu Praha, 2002. ISBN ISBN 80-210-2954-4.
- [8] REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-72-6.
- [9] ŠEMORA, Vítězslav. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy - komentář, judikatura a odkazy na související právní předpisy*. Praha: Linde, 2007. 253 s. ISBN 978-80-7201-640-2.

Zákony

- [10] Zákon č. 106/1999 Sb. ze dne 11. května 1999 o svobodném přístupu k informacím. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 39. Dostupné také z: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=325>.

- [11] Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38. Dostupné také z: http://www.zakony.e-obec.cz/storage/1170281450_sb_zakon_o_obcich_128_2000sb.pdf.
- [12] Zákon č. 129/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajské zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49297&nr=129~2F2000&rpp=15#local-content>.
- [13] Zákon 255/2012 Sb. ze dne 14. června 2012 o kontrole (kontrolní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 104. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-255>.

Interní dokumenty obce Rapotín

- [14] Plán činnosti Kontrolního výboru 2015.
- [15] Plán vnitřních kontrol na rok 2015.
- [16] Poskytnuté neinvestiční transfery formou dotací, příspěvků a darů neziskovým a podobným organizacím v roce 2012, 2013 a 2014.
- [17] Pravidla pro poskytování příspěvků na podporu rozvoje sportovní, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu z rozpočtu obce Rapotín.
- [18] Přehled přijatých usnesení č. 06/2012, č. 07/2013, č. 06/2014.
- [19] Zápis č. 1-2015 Kontrola předešlého kontrolního výboru.
- [20] Zápis o kontrole neinvestičních dotací za rok 2013 a 2014.
- [21] Zpráva o provedené kontrole TJ Jiskra Rapotín v roce 2012.

Internetové zdroje

- [22] SEMINÁŘE, PŘEHLEDY, ODBORNÉ TEXTY: Kapitola 3 - Kontrola ve veřejné správě [online]. [cit. 15.12.2007]. Dostupné z: <http://seminar.pise.cz/3-kapitola-3-kontrola-ve-verejne-sprave.html>.

- [23] OBEC RAPOTÍN. MF, MONITOR. [1. čtvrtletí 2015]. [online]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00635901>.
- [24] ORGANIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY: Obecně o organizaci veřejné správy. [cit. 8.8.2008]. [online]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/do/law/shop/publikace/6104369/210-4588-Ukazka.pdf>.
- [25] ÚČETNÍ KAVÁRNA: Proces provádění veřejnosprávních kontrol v podmínkách ÚSC1. [online]. [cit. 5.4.2011]. Dostupné z: http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d33218v42659-proces-provadeni-verejnospravnich-kontrol-v-podminkach-usc/?search_query=Proces%20prov%C4%82%CB%87d%C3%84%E2%80%BA%4%82%C2%AD%20ve%C4%B9%E2%84%A2ejnospr%C4%82%CB%87vn%C4%82%C2%ADch%20kontrol%20v%20podm%C4%82%C2%ADnk%C4%82%CB%87ch%20%C4%82%C5%A1SC1&search_results_page.
- [26] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Rapotín [online]. [cit. 26.02.2015]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11276/26573141/rapotin.pdf/f5275c20-334f-45e3-89f8-213a5bac83ff?redirect=https%3A%2F%2Fwww.czso.cz%2Fcsu%2Fczso%2Fdomov%3Fp_p_id%3D3%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dmaximized%26p_p_mode%3Dview%26_3_groupId%3D0%26_3_keywords%3DObec%2BRapot%25C3%25ADn%26_3_struts_action%3D%252Fsearch%252Fsearch%26_3_redirect%3D%252Fc%252Fportal%252Flayout%253Fp_l_id%253D20137706%2526p_v_l_s_g_id%253D0%26_3_y%3D0%26_3_x%3D0.
- [27] ROZPOČET OBCE: Jak číst rozpočet obce [online]. [cit. 27.07.2015]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/jak-cist-rozpocet-obce>.
- [28] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů - počet obcí [online]. [cit. 29.12.2014]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556339/32019914003.pdf/6520eb0d-48cc-4899-8386-b0df309840a6?version=1.0>.
- [29] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY: Výkon státní správy - kompetence, odpovědnost [online]. [cit. 16.9.2009]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/vykon-statni-spravy-kompetence-pdf.aspx>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČSÚ Český statistický úřad

ČŠI Česká školská inspekce

KKC Komunikační a koordinační centrum

KV Kontrolní výbor

MF ČR Ministerstvo financí ČR

OZV Obecně závazná vyhláška

SDH Sbor dobrovolných hasičů

SK Správce kapitol

ÚSC Územně samosprávné celky

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 3.1 Fáze kontrolních postupů	25
Obr. 4.1 Sčítání lidu – obydlené byty k 31. prosinci 2011	30

SEZNAM TABULEK

Tab. 4.1 Stav obyvatel obce Rapotín k 31. prosinci 2013.....	30
Tab. 4.2 Vybavenost obce Rapotín	31
Tab. 4.3 Příjmy a výdaje obce Rapotín za rok 2014	33
Tab. 4.4 Parametry veřejnosprávní kontroly obce Rapotín.....	35
Tab. 4.5 Zahájení průběžné kontroly TJ Jiskra Rapotín	44
Tab. 4.6 Poskytnuté neinvestiční dotace v roce 2013	45
Tab. 4.7 Ostatní neinvestiční dotace v roce 2013	46
Tab. 4.8 Poskytnuté neinvestiční dotace z prostředků obce Rapotín na podporu rozvoje sportu, kulturní, spolkové činnosti a cestovního ruchu	48
Tab. 4.9 Zhodnocení veřejnosprávní kontroly v období 2012 -2014.....	53

Prohlašuji, že

jsem byl (a) seznámen (a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VSB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§35 odst.3);

souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VSB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 7.5.2015

jméno a příjmení studenta

SEZNAM PŘÍLOH

P I Příjemci neinvestičních dotací 2013

PŘÍLOHA P I: PŘÍJEMCI NEINVESTIČNÍCH DOTACÍ 2013

Název příjemce	Částka v Kč
Tj Jiskra Rapotín	415 000
CK Buldoci Rapotín	45 000
SK Kamion (malá kopaná)	31 000
Český svaz žen, ZO Rapotín	10 000
Český zahrádkářský svaz, ZO Rapotín	30 000
ČSZ, ZO Rapotín - Losinka	10 000
Charita Šumperk	16 000
Český svaz chovatelů, MO Rapotín	40 000
Myslivecké sdružení Buková Rapotín	18 000
Sdružení rapotínských rybářů	30 000
Sdružení rodičů Údolí Desné	15 000
Svaz postižených civilizačními chorobami	11 000
Sociální služby, p.o. Šumperk	11 000
Klub RADOST v Prostějově – postižené děti	3 000
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých	11 000
Armáda spásy	10 000
Sdružení cestovního ruchu Jeseníky	20 000
O.S. Obnova kulturního dědictví údolí	22 000
Přátelé Kopretín Vikýřovice	30 000
Zemědělský skanzen Rapotín	3 000
PONTIS Šumperk, o.p.s.	10 000
Viva Schola Šumperk	18 000
Volejbálek ŽD Rapotín	9 100
Jana Heczková - volejbal	9 100
Radek Navrátil – malá kopaná staří páni Rapotín	9 100
Základní kynologická organizace Rapotín	22 000
Radek Smékal Rapotín - gymnastika	10 000
Marie Nevrklová - gymnastika	10 000
Ondřej Zindulka - včelař	5 000
Jan Holeček - včelař	5 000
Bedřich Kreml - včelař	5 000
Jan Fiala - včelař	5 000
Pavčina Saňáková – stál Rapotín (koně)	9 100
Motoklub Bahňáci Rapotín	20 000
Klub důchodců Rapotín	3 600
Agentura Janků - koncerty	15 000
Chrámový sbor Rapotín	43 000
CELKEM:	988 000